ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5865 | 5/18 ՄԱՅԻՍ 1905 | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ | 13 ՌԷՊԻՒԼ ԷՒՎԷԼ 1323 | ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5865

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քարաքէօյ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ծանօթ տառեր մը կարգն անցած է այն խօսքը թէ Անգլիա երբ դաշնակցութիւն կնքէ տէրութեան մը հետ, զանիկա իր շահերուն իբր գործիք ծառայեցնելու համար է՝ քան փոխադարձ շահերով զինքը պաշտպանելու համար։ Այս կարծիքը կամ գաղափարը այնչափ ընդհանրացած է որ գրեթէ ամէն տէրութիւն կասկածով կը նայի Անգլիոյ, եւ կը զգուշանայ դաշնակցիլ անոր հետ, վախնալով թէ գուցէ բրիտանական շահերուն ծառայած ըլլայ լոկ, առանց փոխադարձ օգուտ մը վայելելու։

Քիչ մնաց որ այս գաղափարը նոր հաստատութիւն մը ստանար այս միջոցին Ֆրանսայի չէզոքութեան խնդրոյն առթիւ, որով Ճափոն ծանր յուսախաբութեան պիտի մատնուէր եւ բոլոր աշխարհ նոր հաստատիք մը աւելի ունեցած կ'ըլլար Անգլիական քաղաքականութեան ծրագրին եւ բնութեանը վրայ, որ համաձայն է հաստատութեան եւ անձնասիրութեան, չըսելու համար ապերախտութեան կամ ապիկարութեան։ Վասն զի մինչ Ֆրանսա Ռուսիոյ դաշնակից ըլլալուն համար՝ յայտնապէս իր խախտած չէզոքութիւնը եղծելով կարելի եղած ամէն օգնութիւն ըրաւ անոր նաւատորմին՝ իր առեղծուածով բոլոր ընթացքին մէջ Շերպուրէն սկսեալ մինչեւ Քամրան, Անգլիա հազիւ ուրեմն վերջին օրերը ուժ տուաւ իր դաշնակից Ճափոնի բողոքներուն՝ չէզոքութեան այս անկարելի բռնաբարութեանը դէմ, մինչ եթէ անիկա այդ միեւնոյն կերպով սկիզբէն ցոյց տար, Բալթիկի նաւատորմիղը բնաւ չպիտի կրնար այդքան երկար ուղեւորութիւն մը կատարել առանց Ֆրանսայի օժանդակութեան՝ մինչեւ Ծայրագոյն Արեւելք։ Եթէ ներելի չէր այդ նաւատորմին մէկ քանի օր դեգերիլ Հնդկաչինու Ֆրանսական ջուրերուն մէջ եւ հարկ դատուեցաւ Բարիզէն ու Բեդերսպուրկէն հրամաններ արձակել Ռոժէսթվենսքի ծովակալին՝ հեռանալ անկէ, ինչ առաւելութեամբ ներելի դատուեցաւ անոր 3-4 ամիս ներկայութիւնը Մատակասքարի ափերը։ Ինչո՞ւ այն ատեն ալ միեւնոյն կերպով այժմ չարուեցաւ Անգլիոյ կողմէ Ճափոնի բողոքներուն, մինչ Մատակասքարի եւ Քոչինչինի ծովեզերքները հաւասարապէս Ֆրանսական են։ Աւելի աղէկ չէ՞ր ըլլար միեւնոյն ոճով եւ լեզուով բողոք եւ պահանջ ընել ու սկիզբէն արգիլել Ֆրանսան՝ այնչափ դիւրութիւններ ընծայելէ ռուս նաւատորմին, որպէս զի չի կարենար իր ճամբան շարունակել, քանի որ ինչպէս ըսինք եւ ամէն մարդ գիտէ, առանց Ֆրանսական այդ դիւրութիւններուն, անիկա չպիտի կրնար շարժում ընել եւ այդքան երկար ճամբայ մը կտրել։ Թէեւ Ճափոն ինքն առանձին բողոքեց միշտ Ֆրանսայի դէմ, իւրաքանչիւր անգամ որ պատսպարան ընծայեց ռուս նաւատորմին՝ իր որ եւ է նաւահանգստին մէջ կամ առջեւ, բայց Ֆրանսա կարեւորութիւն չտուաւ միշտ, առարկելով ամէն անգամ թէ ինքը իր գիտցած ձեւովը պահած է իր չէզոքութիւնը, ու բնաւ երբեք չխնդրեց ռուս կառավարութենէն հրամայել նաւատորմին մեկնիլ Ֆրանսական ջուրերէն, որովհետեւ լոկ Ճափոնի բողոքները նշանակութիւն չունէին իրեն համար, նկատելով թէ Անգլիա ալ միւս կողմէն այժմ չէր տար անոնց։ Ֆրանսա այնպէս կը կարծէր թէ Անգլիա հարկ եղածը չպիտի ընէր ի նպաստ Ճափոնի, ուստի այս վերջինին բողոքներուն կարեւորութիւն չէր տար։ Իսկ երբ վերջերս Քամրանի ծովածոցի խնդրին համար անտաւ թէ ձայն բարձրացուց՝ իր դաշնակցին իրաւունքը պաշտպանելու համար, այն ատեն միայն շարժեցաւ եւ կամայ ակամայ հեռացնել տուաւ իր ջուրերէն քիչ քիչ։ Քիչ քիչ կ'ըսենք, որովհետեւ ինչպէս յայտնի է, ռուս նաւատորմը մէկ տեղէն ելաւ՝ ուրիշ տեղ մը գնաց, անկէ մեկնեցաւ՝ ուրիշ տեղ մը հանգչեցաւ՝ միշտ Ֆրանսական ջուրերուն մէջ, եւ նոյն իսկ մինչեւ հիմա կասկածելապէս հաստատուած չէ թէ վերջնապէս հեռացած է Ֆրանսապատկան ջուրերէն, որոնց մէջ միայն ինքզինքը ապահով կը զգար։

Արդ՝ ճշմարտութիւնը սա է որ Անգլիա շատ ուշ եւ ան ալ ոչ բաւական պէտք եղած կերպով կատարած եղաւ Ճափոնի հանդէպ իր դաշնակցական պարտաւորութիւնը, եթէ ոչ այնչափ ատեն անլսելի չէին մնար անոր բողոքները։ Նոյն իսկ Պ. Պալֆուրի յայտարարութիւնները անգլիական Խորհրդարանին մէջ՝ նկատմամբ Ֆրանսայի չէզոքութեան խնդրին, շատ համաձայն չեն իրողութեան, այլ աւելի Ֆրանսայի դիւրազգածութիւնը չխնայելու կը ծառայէին քան Ճափոնի բողոքներուն իրաւացի հանգամանքը չէզոքելու։

Իրաւ է թէ երբեք ուղղակի այդ ձեռնարկներուն՝ Ֆրանսա խախտած է աւելի որ եւ է կերպով չէզոքութիւն չընծայելու։ Բալթիկի նաւատորմին պահելով չէզոքութիւնը առաջական ճշդութեամբ, բայց այլեւս աւելի քիչ առիթ չունէր հեռանալը գործելու, քանի որ անգամ մը Հնդկաչինու ջուրերէն հեռանալէն ետքը՝ ռուս նաւատորմը ալ ոչ ֆրանսական ջուրերուն նոր պատրուակ իր ճամբան վրայ դէպ ի հիւսիս կամ արեւելք, որ յայտնի ըլլայ թէ այդ խոստումը պիտի պահէր թէ ոչ։

Իսկ ինչ որ երեւան ելաւ այս ամէն եղելութիւններէն, այն է թէ ռուս նաւատորմին ճամբորդութեան առթիւ Ֆրանսա աւելի շատ նպաստեց իր դաշնակցին, քան Անգլիա՝ իրենին, ընելով թէ Ֆրանքօ-ռուս դաշնակցութիւնը կնքուած է աւելի ընդհանուր խնդիրներու համար։ Մինչ Անգլօ-ճափոն զինակցութիւնը կազմուած է մասնաւորապէս Ծայրագոյն Արեւելքի գործերուն համար։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԵՐ

ՆՈՒԷՐ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Անցեալ շաբթուան Խառն Ժողովի վերջին նիստը յիշատակելի եւ գոհացուցիչ լուր մը կը պարունակէր իր մէջ, այն է Աւստրիոյ դեսպանին կողմէ ուղղուած գիրը Ժողովին, որով Ներքին Վարչութիւնը հանգստական կառավարութեան շնորհակալիքը կը յայտնէր երկու հարիւր տարի ի վեր Իզմիթի Հայոց գերեզմանատան մէջ պահուած ըլլալուն համար Եմերիկ տէ Թէօքէօլի հանգուցեալ իշխանին ոսկորները։ Շնորհակալութիւն կը յայտնէր նաեւ այն հոգածութեան համար, որ վերջերս ցոյց տրուած էր այդ ոսկորներու փոխադրութեան առթիւ։

Ոչ նուազ գոհացուցիչ էր նաեւ այն տեղեկութիւնը՝ զոր Նախագահ Սրբազանը կը հաղորդէր Ժողովին, հանգստական կառավարութեան կողմէ 6000 ֆրանքի նուիրատուութիւնը, Նիկոմիդիոյ դպրոցին շինութեան համար։

Ուրեմն առիթ բաղդաւորութիւն մը կրնայ համարուիլ Իզմիթի հայ համայնքին համար, քանի որ տանը, հակառակ իրենց բարեկեցիկ վիճակին, այնքան ժլատ վերաբերում մը ունեցած են ցարդ իրենց վարժարանին հանդէպ, մինչ փառաւոր եկեղեցի մը կը կանգնէր խարխուլ վարժարանին քովիկը։

Նիկոմիդիոյ այդ վարժարանը աննախանձելի վիճակ մը ունի։ Անոր ամէն մէկ մասը կարծես ժամէ ժամ փլչելու կը սպառնայ, ճիշդ այն հիւծախտաւորներուն նման, որոնց ապրելու կեանքին վերջաւորութիւնը պէտք է միջնորդութեամբ պարագայ մը կախուած ունի։ Վարժարանին կրթական ընկերութիւնը եւս իրենց պաշտօնին տարիներէ ձեռքը խաղալիկ դարձած է, ո՞վ պիտի նկատէր աւելի սաստիկ. Իզմիթցի՞ք. բայց անոնք իրենց տնտեսական գործերուն անդամ զբաղած են որ ժամանակ իսկ չունին պարզ ակնարկ մը սեւեռելու։

Նիկոմիդիոյ Ս. Առաջնորդը, որ իր բազմամեայ պաշտօնավարութենէն ի վեր բազմաթիւ շէնքեր շինած է, ցաւով կը տեսնէր այդ վարժարանին խղճալի վիճակը։ Ն. Սրբազնութիւնը քանի մը անգամ հանգանակութեան ձեռնարկեց, բայց չյաջողեցաւ. ունեւոր դասակարգին դիմեց՝ դարձեալ չեղաւ, եւ վերջին անգամ երբ հանգուցեալ իշխաննիկը Ռոժէսի իշխանին ոսկորները փոխադրելու համար Հայոց գերեզմանատունը կ'երթան, անոնց մօտենալու միջոցին, անշուշտ Սրբազանը կը միջնորդէ հանգուցեալ իշխաններուն կողմէ իրենց նուիրուած քաղցը, անկեղծ յայտարարութեամբ. «Դուք այդ նուէրը ինծի տալու տեղ, մեր վարժարանը շինեցէք»։

Ուրեմն ստոյգ է այն կարծիքը թէ Ստեփաննոս եպիսկոպոս իր եկեղեցասիրական ոգիին չափ ունի կրթասիրական ոգի եւս. եթէ այդպէս եղած ըլլար անտարակոյս Ցավակերտի Սրբազան ո՛չ իր ժողովուրդէն նուիրատուութիւն ընելու առաջարկին պիտի ենթարկէր ինքզինքը, եւ ոչ ալ հանգուցեալ իշխանաց ընելիք առաջարկութեան պիտի դիմէր։ Տեսնենք Իզմիթցիք իրենց դպրոցին շինութեան համար նուիրուած գումարը ընդունելէ յետոյ, պիտի շարունակե՞ն իրենց սառն անտարբերութիւնը՝ կրթական գործին հանդէպ։

ԱԲԻՆ

ՄՈԼԵՌԱՆԴ ՊԱՏՈՒԵԼԻ ՄԸ

Աւետաբերի ներկայ տարւոյ 14 թիւին մէջ կարդացի պատասխան մը «Հա՛յ է մը ուղղուած յօդուածագիրին» վերնագրով եւ Ցարութիւն Գառթօզեան (ինքը ժողովական բողոքականաց քարոզիչ) ստորագրութեամբ, երբ ներդաշն Արեւելք 5802 թիւին մէջ հրատարակուած մեր յօդուածին գրեթէ աղէկ ամիս մը ետքը։ Այս հրատարակութիւնը. վերնագրի ո ձեւ փոփոխութեամբ մը լոյս տեսած է նաեւ Բիւրակն 13 թիւին մէջ։

Վերոյիշեալ յօդուածոյ մէջ հորինածոյ իրողութիւնը իր ամենատարբեր անհերքելի մանրամասնութիւններով պատկերացնելէ ետք փախչելով, մանաւանդ ըրած էինք Պատ. Կարապետ Գէորգեանի (Աւետաբեր. քարոզիչ) եւ Ցարութիւն Գառթօզեանի բանած անվայել ընթացքը, ու կը պարծէինք որ երկու պատուելիները կա՛մ լռէին կա՛մ լռելէն աղէկ բաներ մը գրէին, պարզապէս խոստովանելով իրենց սխալը, ինչ որ նկարագրի մը յատկանիշը պիտի ըլլար։ Բայց ահա Պատ. Գառթօզեան հրապարակ կը նետէ տ'ինչ կիր «Ճշմարտութիւն» մը, որ զարմանք կը պատճառէ մարդուս՝ Աւետարանի պաշտօնեայի մը առարկայութիւնը կրելուն համար եւ ուր պատուելին այնպէս մը կը նկարագրէ իրողութիւնը որպէս կը փափաքէր տեղի ունեցած ըլլար եւ ո՛չ թէ այնպէս որպէս տեղի ունեցած է ան։ Մատուցին ենթադրութիւնը եւ հակառակութիւնը կը վկայեն հոն, ու իրարու հետ կը մեցին անոր մէջ։ Այսօրինակ ամէն տեղի գրուածքի մը ընթերցումէն անմիջապէս յետոյ այն գաղափարը կուգայ թէ գրեթէ անձնական քարոզիչ մը եկեղեցւոյն ասկ ծածկուած անձնաւորութեան մը հետ է գործերնիս, քանի որ փոխանակ լէզէնութեամբ մեր նկարագրած իրողութիւնը հերքելու, ջանացած է խեղդել ճշմարտութիւնը, անձին դէմ ուղղուած ակնարկութիւններով, բառերով, զորս շահերու մէջ առնելով նոյնութեամբ իրեն վերադարձուցած եմ ներկայ գրուածքիս մէջ։

Նախ, պատուելի՛, իրերու բնական ընթացքին մէջ, ուշադրութեան արժանաւորութեամբ, «բլոն» մը կ'ընդունմարէք, կը հետապնդէք զայն, եւ վերջապէս հաստատած ըլլալ կը կարծէք անոր գոյութիւնը... ձեր երեւակայութեան մէջ անշուշտ։ Պատ. Գառթօզեան, սա տողերը գրելով «Երբ լսեցինք թէ Լուռ. կղերներ ալ պիտի գտնուին, խորհելով թէ անպատեհ միջադէպ մը կրնայ պատահիլ, տզգթ.ին մէկը ղրկեցինք հարցնելու թէ այդ կղերները ի՛նչ նպատակով պիտի գան»։ Այդպէս ձեր կողմէ կանխապատրաստ «բլոն»ի մը համեմատ այդ արխիւր միջադէպը երեւան հանելու մտադրութիւնով չէ՞ք պաշտպաներ, պատուելի՛։ Նախընթաց յօդուածոյս մէջ բացբառապէս պարզած եմ թէ Տզգթ. Ռուբէն բողոքած է որ մենք ննջեցեալին ժողովարանի շրջափակին մէջ թողուլու դէմ նալով մեռելատունը եղած ատեններս երբեք չէինք խորհած հանգուցեալը մեր գերեզմանատունը տանելու մասին, վասն զի մենք օգնելու տզգթ.ը մեր արարողութիւններով ենք. պատուելու համար դիմած էինք հոն։ Ձեր բանած եղածն ընթացքն էր որ երբ մտադրիր հեզ մը տեսնել, այսինքն տզգթ.ին գալուստը մեր գերեզմանին մէջ ամփոփուելու յանգեցաւ։

Ձեր յօդուածին մէջ կը գրէք. «Եկեղեցին Առաջնորդ Տ. Պետրոս եպիսկ.ի հետ միակ մը խմբուցած էինք, որպէս զի խնդիրը փակուի։ Սուսուլա ձեր այդ համոզը որ արդարադատութեան ասէ կը գտնուի այժմ եւ որ իր ստոմանտեայ պաշտօնական ընդունեց, իր առաքելութեան մասնաւորաբար, կարգադրական անձնաւորութիւններով, անձնկ պարագաներութեամբ պաշտօնական գրութիւն մը հանգուցեալին զարկ կը գտնուէր եւ խնդիրը փակելէ աւելի առածբնելու առաջնորդութեամբ խմբագրուած ըլլալու բնաւ թէ ունէր։

Կը շարունակէք. «Տզգթ.ը յուղարկաւորութեան վերաբերեալ ամէն կարգադրութիւն Պատ. Կարապետի կը յանձնէ (ինչ որ տզգթ.ին մեզի ուղղած նամակէն կը հասկցուի)։ Եթէ կանխաւ տզգթ.էն այդպիսի նամակ մը ընդունած ըլլայիք՝ պաշտօ՞ն պարտ՝ ուղիղ պիտի յիշէիք զայն մեր Ս. Հօր ուղղած ձեր գրութեան մէջ։ Պատուելի, կարգադրիչ ըլլալը չեն պայմանի մեզի Թեմականներու համար ձեր «բլոն»ներուն «գաղտնածածուկ» կազմուածին եւ հասկնալու թէ դուք այդ նամակը իրողութենէն շատ վերջը ձեռք բերիք։ Մտիկ ըրէ՛ք Պատ. Գառթօզեանի խօսքերը. «Կ'երթանք ու ժամը 5ին տզգթ.ին տեսք լեզուով ըսինք թէ ժամանակը եկած է, իսկ տզգթ.ը հայերէն լեզուով պատասխանեց թէ Պատ. Կարապետ կ'ըսէ որ ժամանակը եկած է, պէտք սկսուի։ Մեր երգչախումբը հանելու պահուն, յանկարծ լուռ. կղերները առջի ելնելով պաշտօնապէս զգեստաւորուեցան եւ սկսան իրենց մեռելաթաղի արարողութիւնները կատարել եւ կատարեցին ալ»։ Ս. Հօր ուղղած ձեր գրութեան մէջ ալ կը գրէք. «Յանկարծ ուժանակաւոր քահանաները առաջ անցան եւ իրենց մեռելաթաղի արարողութիւնները կատարել սկսան, արար միջոցին մենք չաւարտ մնացինք»։ Պատուելի՛, չհրատարակէ՞ք ճշմարտութեան հակառակ այսպիսի յայտարարութիւն մը ընելու։ Եթէ եղելութիւնը ձեր եւ իմ ներկայութեամբ միայն կատարուած ըլլար՝ յողղէք՝ գուցէ, ինչ ինչ նկատումներ, չափերու զանցելով իրականութիւնը, չեղծանէք իրականը. բայց այս տողերը գրած ատեններդ չխորհեցա՞ք երբեք թէ երկու հարիւր չափ պատուական անձեր ականատես եւ ականջալուր էին ամէն բանի։ Մոռցա՞ք թէ մեռելատան մէջ կարգ մը միջնորդական խօսքերու փոխանակութենէն ետք երկու պատուելիներդ սկսաք խորհրդակցիլ Տզգթ. Ռուբէնի հետ անգլիերէն լեզուաւ՝ ձեր խորհուրդները ներկաներէն ծածկելու նպատակով. այդքան միամիտ էի՞ք կարծելու համար որ յուղարկաւորներէն ոչ ոք կը հասկնար ձեր խօսակցութեան նիւթը։ Ցետոյ Տզգթ. Ռուբէն, արդէն որպէս հայրը, ձեր իսկ ներկայութեանը ըսաւ. «Հրամմեցէք, տէրտէր, կատարելու արարողութիւնները, Պատ. Կարապետ կ'ըսէ թէ կարգաւ կատարենք արարողութիւնները»։ Այս հրապարակային հրաւէրին վրայ՝ առաջնորդ. փոխանորդ հոգեշնորհ Տ. Ներսէս վրդ. մեզ հրամցուց եւ ձեր ալ կրկին հրաւէրին առջեւ, մեր եկեղեցական պաշտօնեաները սկսան մահուայ արարողութեանց։

Անհասկնալի երեւակայական բաներ ալ զոր Պատ. Գառթօզեան կը դնէ Տզգթ. Ռուբէնի բերնին մէջ. «Եթէ նոյն իսկ մարդ մը չմնայ, պատրաստ եմ սիրատան զաւկիս դագաղը ուսովս երկելու, քանի որ Բողոքական եմ, պէտք է որ զաւկս հոն թաղուի»։ Ու քիչ մը վարը կ'աւելցնէ մեր պատուելին. «Տզգթ.ին յուսաբեկ վիճակին օգուտ քաղելով — ինչպէս գրած էք նաեւ Ս. Հօր ուղղած նամակին մէջ — կը համոզեն ակամայ հաճութիւն մը ձեռք ձգելու համար։» Ցօդուածագիրը պատուելի՛ն ինչո՞ւ կը ջնջէ կամ անգիտանալ կը ձեւացնէ այն անժխտելի պարագան թէ Տզգթ. Ռուբէն տեսնելով որ իրենք չեն համակերպիր իրեն նախապէս ընդունած պայմանին՝ հայ Եկեղեցին արարողութիւնը կատարելու մասին եւ անիրաւ կը վիրաւորեն իր բարեկամ յուղարկաւորներուն կրօնական զգացումները, տզգթ.ը բարկացած պատուելիներուն անկարող վարմունքէն ձանձրացած այս տխուր վիճակէն, իր կնոջ հետ համախորհուրդ՝ իր սիրելագոյն զաւկը մեր գերեզմանատան մէջ ամփոփելու գաղափարը յղացաւ առանց մեր համոզիչ խօսքերուն ճնշումին, եւ մեզի յայտնեց զայն Պատ. Գառթօզեան, չեմ կարծեր թէ տզգթ.ը ներէ ձեզի որ բաղդատելու փոխելու եւ սկսեալ հաճութիւն մը տալու չափ միամտութիւն մը վերագրէք իրեն, քանի որ ուրիշ տեղ մը կը գրէք. «Սկզբունքէն չէինք կրնար զիջել»։

Մեր կղերականները մեկնելէ ետք տզգթ. Ռուբէնի կինը քանի՛ անգամ կրկնեց արտասուալից. «Պէտք է վերադարձնել հայ եկեղեցականները, իմ զաւակս հայ եկեղեցւոյ մէջ թող թաղուի, չպիտի գամ ձեր ժողովարանը»։ Բողոքեցիւ ականատեսներու կողմէ վկայուած իրողութիւնը ամենապերճախօս ապացոյցը չէ՞ միթէ հաստատելու թէ մենք ջանացած չենք ձեր ննջեցեալը ձեռք յափշտակելու։ Պատուելի, եթէ տզգթ.ը «շուարած» ըլլալով «ակամայ հաճութիւն» տար՝ 1. Հանել պիտի տա՞ր ննջեցեալին լուսանկարը. իր տան մէջ, մեռելական թափօրը կազմուելէ անմիջապէս առաջ՝ մեր կղերականները դագաղին առջեւ կանգնած, 2. Թաղման կարգը աւարտելէ ետք, Հայ Եկեղեցւոյ զաւկի մը նման պիտի կանգնէ՞ր ննջեցեալին քով՝ յուղարկաւորներու ցաւակցութիւնն ընդունելու համար։ 3. Թաղման յաջորդ առաւօտուն եկեղեցի պիտի գա՞ր այցելու համար։ 4. Իր որդւոյն յուղարկաւորութեան առթիւ մեր եկեղեցւոյ պաշտօնէից կողմէ ընծայուած յարգանքներուն համար անձամբ երախտագիտութիւն պիտի յայտնէ՞ր, երկու օր ետք, Ս. Հօր՝ Քաղ. Ժողովի ներկայութեամբ եւ 12 օր ետք — ուր «շուարում»ը փարատած պիտի ըլլար անշուշտ — Ս. Հօր պիտի ղրկէ՞ր շնորհակալութեան գիր մը։

Եթէ ձեր արարողութիւնը մեր գերեզմանատան մէջ կատարելու կը հրաւիրէինք ձեզ՝ Պատ. Գառթօզեան, դուք չէի՞ք որ սա խօսքերը ուղղեցիք մեզի. «Շնորհակալ եմ, գոհ եմ որ խնդիրը այս կերպով վերջացաւ։» Եթէ այս բառերը անկեղծութեամբ արտասանեցիք, եղած կարգադրութեան մասին գոհունակութիւն յայտնելով՝ անոր համամիտ ըլլալնիդ չապացուցցէ՞ք, ինչ որ կ'ուրանաք ձեր պատասխանագրին մէջ։ Այս ճշմարիտ յայտնութիւններուն քովիկը պատուելիին ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ սա նշանակալից կէտին վրայ թէ մասնաւորապէս երկու ամսէ առաջ Տզգթ. Ռուբէնի միամօր մէկ զաւկի՛ն ալ քաղաքին Ս. Ցովհաննէս Անուալի վանքին մեր գերեզմանատան մէջ թաղուած է՝ տզգթ.ին փափաքին համաձայն։

Պատ. Գառթօզեան «Տզգթ.ը յուղարկաւորութեան խնդիրը Տէսեա. Նորհարգի Սալքիտա էֆ. Սալքիտաեանի յանձնած էր», պարբերութիւնը իբրեւ իմ գրութենէս քաղուած առաջ կը բերէ իր պատասխանագրին մէջ։ Պատուելին մինչեւ ո՛ւր կը հասցնէ իր խեղաթիւրումները, անցեր իրողութիւնները դիմածռ փոփոխութեանց ենթարկելէ ետք ինչպէ՞ս չի վարանիր հրապարակաւ յայտարարութիւնը ալ իր ուղղած ձեւին վերածելու. ահա իմ գրածս այս մասին. «Տզգթ. Ռուբէն ուղղակի Տէսեա. Նորհարգի Սալքիտա էֆ. Սալքիտաեանի կը յայտնէ թէ իր վաղամեռիկ զաւակը թէեւ ժողովարանին գերեզմանատան մէջ պիտի թաղուի, բայց կը փափաքի վայելել, յուղարկաւորութեան ատեն հանդէսին մէջ, հայ կղերին եւ դպիրներուն ներկայութիւնը։»

Զարմանք կը սպառի երբ կը յայտարարէք թէ Սալքիտա էֆ. փոխարէն յօժարած է տզգթ. Ռուբէն՝ մեր կղերականներով ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան։ Տզգթ.որը խնդրած է Սալքիտա էֆ.ի միջնորդութեամբ հայ եկեղեցականներու մասնակցութիւնը իր որդւոյն թաղման հանդէսին եւ յօժարակամ ընդունած մեր եկեղեցւոյ արարողութեան նորոգ կատարելու պայմանը, ինչ որ չէ կրնար երբեք ժխտել տզգթ.որը եւ ինչ որ աւելի կը հաստատուի սա պարագայէն։ Բողոքի պատուելիներ վեհմատականներէն եւ Նախորդ Քաղաքական Ժողովի ատենապետ Մոսկոփեան էֆ. Ազատեան փոխ. 7 երկուշաբթի առաւօտուն տզգթ. Ռուբէնի իր խորին ցաւակցութիւնը յայտնելէ ետք կ'ըսէ. «Կը փափաքէ՞ք որ մեր կղերական դասը իր ներկայութեամբ պատուէ յուղարկաւորութեան հանդէսը»։ — «Այո՛, կատարելապէս, կը պատասխանէ տզգթ. Ռուբէն՝ արդէն այդ մասին հոս եղած կարգադրութիւնը խնդրեցի Սալքիտա էֆ. Սալքիտաեանէ։» — Լա՛ւ ուրեմն, կ'աւելցնէ Մոսկոփեան էֆ. Ազատեան, ձեր որդւոյն թաղման հանդէսին մէջ մեր եկեղեցական հարց ներկայութիւնը խնդրած ատեննիդ գիտէ՞ք թէ մեր կղերականները մեր Եկեղեցիի արարողութիւնները կատարելու պայմանով կրնան գալ» — «Այո՛, անտարակոյս կը յորէ տզգթ.ը. սիրայօժար համակերպած եմ այդ պայմանին։» Ահա՛, ինչպէս կը տեսնէք մեր պատուելիները, մեր կղերական դասը մեռելատանը դիմեց հրաւէրի մը համեմատ եւ ոչ թէ ինքնակոչ կերպով։

Թոքատ ՄԻՍԱՔ ՓԱՆՈՍԵԱՆ

(Մնացեալը վաղը)

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 74

ԺԻՒԼ ՎԷՐՆ

ԴԷՊԻ ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ժ.Թ.

ՄՕՏԱԿԱՅ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Եսքիմաւհին կը հարցնէր թէ ձիւնաշէն տուն մըն էր իր տեսածը եւ իրաւունք ալ ունէր այդպէս կարծելու, քանի որ բնակարանը թաղուած էր ձիւնին տակ, իրեն հասկցուցին թէ փայտաշէն տուն մըն էր ատիկա։ Այն ատեն Եսքիմաւհին քանի մը խօսք ըրաւ իր ընկերներուն, որոնք հաւանութեան նշան մը ըրին։ Ամէնքն ալ դաշտանաղուաէն անցան, եւ վայրկեան մը յետոյ, գլխաւոր սրահը մտան։

Երբ հոն կնգուղները վար առնուեցան, այն ատեն կարելի եղաւ որոշել անոնց դիմագիծը։ Երկու այրեր կային, քառասունէն յիսուն տարեկան, դեղին-կարմրաթուխ գոյնով, սուր ակռաներով, ցայտուն խնձորակներով, որոնք տարտամ նմանութիւն մը կ'ընծայէին գիշատիչներուն. երկու կիներ՝ տակաւին երիտասարդ, որոնց հիւսուած մազերը զարդարուած էին բեւեռային արջերու ակռաներով եւ մազերներով. վերջապէս երկու տղայ՝ հինգ-վեց տարեկան, ուժեղ դէմքով երկու հեզ էակներ, որ աչքերնին խոշոր բացած կը դիտէին իրենց չորսդին։

— Կարծեմ թէ Եսքիմաւցիները միշտ անօթի կ'ըլլան, ըսաւ Ճէսփըր Հոպսըն։ Հետեւաբար՝ եղջերուի կտոր մը աննշան չպիտի թուի մեր հիւրերուն։

Տեղակալին կողմէ տրուած հրամանին վրայ, սպասաւոր Ճօլիֆէ հիւսիսեղջերուի քանի մը կտոր բերաւ իր հետ, զորս առատակառն ախորժակով լափեցին խեղճ Եսքիմաւցիները։ Անգլիերէն խօսող Եսքիմաւհին միայն վերապահում ցոյց տալու, շարունակելով դիտել տիկին Բոլինա Պէրնէթը եւ գործակալութեան միւս կիները։ Ցետոյ նշմարելով որ տիկին Մաք Նապի գրկաց մէջ նորածին մը կը գտնուէր, անոր մօտ գնաց եւ քաղցր ձայնով մը սկսաւ սիրալիրօրէն գգուել մանկիկը։

Այդ մանկամարդ բնիկ կինը եթէ ո՛չ գիտուն քիչ աւելի քաղաքակրթուած էր իր ընկերներէն։ Ասիկա ամէնէն աւելի երեւան եկաւ, երբ թեթեւօրէն հազացած ատեն, ձեռքը բերնին առջեւ տարաւ, քաղաքավարութեան ամենատարրական կանոններու համաձայն։

Այս մանրամասնութիւնը ո՛չ մէկուն ուշադրութենէն վրիպեցաւ։ Տիկին Բոլինա Պէրնէթ խօսելով Եսքիմաւհիին հետ եւ ամէնէն գործածական բառերը արտաբերելով, հասկցաւ թէ այդ կինը մէկ տարի ծառայած էր Ուբբէրնավիքի դանիացի կառավարչին մօտ, որուն կինը Անգլիացի էր։ Ցետոյ Կրէօնլանտայէն մեկնած էր, իր ընտանիքին հետեւելու համար որսորդութեան գետիններու վրայ։ Երկու այրերը իր եղբայրներն էին։ Միւս կինը, անոնցմէ մէկուն հետ ամուսնացած, իր եղն էր։ Ամէնքն ալ Մէլվըլըն կղզիէն կուգային, արեւելակողմը հաստատուած՝ անգլիական Ամերիկայի ծովեզերքին վրայ, արեւմտեան կողմէն սահմանակից ըլլալով Պարրօու հրուանդանին, արեւմտեան Վրաստանի (Ամերիկեան Ռուսիա) մէջ, ուր կը բնակէր իրենց ցեղը։ Եսքիմաւցիները զարմանք կը զգային գործակալութեան մը շէնքը տեսնելով Պաթըրսթ հրուանդանին վրայ։ Երկու Եսքիմաւցիները երերցուցին գլուխնին, այդ հաստատութիւնը տեսնելով։ Միթէ համակրելի չէ՞ր ասոր մը շինութեան՝ ծովեզերքին այդ կէտին վրայ։ Դէշ ընտրուած կը գտնէին տեղը։ Հակառակ իր համբերատարութեան, տեղակալ Հոպսըն չկրցաւ այդ մասին բացատրութիւններ տալ, կամ գէթ չհասկցաւ անոնց պատասխանները։

Գոլով մանկամարդ Եսքիմաւհին, ինքզինքը Քալումա կը կոչէր, եւ մեծ բարեկամութիւն ցոյց տալ կը թուէր տիկին Բոլինա Պէրնէթի նկատմամբ։ Սակայն, խեղճ կինը որքան ալ ընկերական ըլլար, Ուբբէրնավիքի կառավարչին մօտ ունեցած դիրքը ձգած ըլլալուն համար չէր ցաւեր, եւ ընտանիքին վրայ շատ սէր ունենալուն համար։

Ճաշելէ եւ կէս չափ գինոյի կուլ տալէ յետոյ, որուն մասնակցեցան նաեւ փոքրերը, Եսքիմաւցիները հրաժեշտ առին իրենց հիւրերէն. բայց մեկնելէ առաջ՝ մանկամարդ Եսքիմաւհին հրաւիրեց տիկին Բոլինա Պէրնէթը, իրենց ձիւնաշէն խրճիթը այցելելու։ Անգլիացի ճամբորդուհին խոստացաւ փոխադարձ այցելութեան երթալ յաջորդ օրը, եթէ նպաստաւոր ըլլար օդը։

Արդարեւ, յաջորդ օրը, տիկին Բոլինա Պէրնէթ, ընկերակցութեամբ Մէճի, տեղակալ Հոպսընի եւ քանի մը զինեալ զինուորներու — ո՛չ խեղճ Եսքիմաւցիներուն դէմ, այլ այն պատահական երբ որ արջեր թափառէին ծովեզերքին վրայ — Եսքիմօ հրուանդանը գնաց։ Այդ անունը տրուեցաւ այն հրուանդանին, որուն մօտ կը գտնուէր Եսքիմաւցիներու հիւղակը։

Քալումա իր բարեկամուհին դիմաւորեց, եւ գոհունակ երեւոյթով մը ցոյց տուաւ հիւղակը։ Ձիւնէ խոշոր կոն մըն էր, գագաթին վրայ ունենալով նեղ լուսամուտ մը, ուրկէ դուրս կ'ելլէր ներսի ծուխը։ Եսքիմաւցիները այդպէս շինած էին իրենց վաղանցիկ բնակարանը։ Այդ ձիւնաշէն տուները դիւրաւ մեծ արագութեամբ կը շինեն, «իկլու» կը կոչուին տեղական լեզուով։ Հրաշալի կերպով յարմարցուած են կլիմային. անոնց բնակիչները առանց կրակի կը տոկան զէրոյէն քառասուն աստիճան վար ցրտութեան։ Ամառը, Եսքիմաւցիները կը բնակին հիւսիսեղջերուի եւ փոկի վրաններու (թուփիք) տակ։

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԻՆ ՎՐԱՅ

Կացութիւնը ցամաքի վրայ.—Չինուրական վերջին գործողութիւնները.— Երկու բանակներուն կացութիւնը։

Ցամաքի վրայ հեռագիրները, ամէն օր, նոր ընդհարումներ կը ծանուցանեն, բայց բոլոր այդ գործողութիւնները բնաւ ինքնին մեծ կարեւորութիւն մը չունին եւ հազիւ յիշատակուելու արժանի են, եթէ չտեսնուին տեղեկութիւններ չհաղորդեն երկու պատերազմիկներու դիրքերուն վրայ։ Ամէնքը կամ գրեթէ ամէնքը պատահած են յիսուն քիլոմեթր շրջանակի մը մէջ՝ Սինկ-Բինկի շուրջը։ Այդ քաղաքը կը գտնուի Հաւն-Հօյի ձախ կողմի օժանդակին վրայ, Մուգտէնէն հարիւր առաջ քիլոմեթր հեռու։ Ուրեմն Կունցուլին-Բիրինի գիծէն՝ այսինքն Լինիէվիչի այժմեան համախմբման շրջանակէն շատ հեռու է որ այդ կողմէն կը գտնուին ճապոնական բանակի յառաջապահները։ Այդ կերպով անգամ մը եւս կը հաստատուի թէ ճապոնական բանակը այդ կողմէ որեւէ յառաջդիմութիւն մը չէ ըրած։ Օեամայի ջանքերը դէպի ուրիշ կէտ մը կ'ուղղուին՝ արեւմտեան կողմը. բայց, քանի որ ամէն բան կորսուած է, Լինիէվիչ ալ իր ուշադրութիւնը Բիրինի կողմը կը դարձնէ։ Թօքիոյի Ասահի լրագիրը կ'իմանայ թէ Ռուսներուն ձախ թեւը դէպի Բիրին դիմած է, ուր կը համախմբուի հիմա։ Կարծողներ կան թէ ճակատամարտ մը մերձաւոր է այդ կողմէն։ Միւս կողմէ Թօքիոյէ կը հեռագրեն Տէյլի Թելեկրաֆի թէ Սին-Մին-Թինկի մէջ ճապոնական զինուորական դրամատուն մը հաստատուած է եւ պահակազօրքերը քաղաքէն դուրս բանակած են։ Ճապոնները կը յարգեն չէզոքութիւնը, բայց կ'ըսեն թէ զինուորներուն ներկայութիւնը անհրաժեշտ է, անհնազանդներու դէմ պաշտպանուելու համար աւազակներուն կողմէ, նաեւ Չինեմին յանձնուած պատերազմին արդիլեալ նիւթերուն փոխադրութիւնը արգիլելու համար։ Ճապոնական բանակը նոր գիծով երկաթուղի մը շինեց Սին-Մին-Թինկէն Մուգտէն։ Շատ հաւանական է որ այդ կողմը կատարուի ցամաքային մեծ ճակատամարտը։

ՌՈԺԷՍԹՎԷՆՍՔԻԻ ՈՒՂԵՒՈՐԸ

Ճապոնական նաւատորմը.— Ռուս ծովակալներուն միացումը.— Նաւային մասնագէտներուն կարծիքը։

Բարիզ, 14 մայիս.—Ճապոնական նաւատորմը, ինչպէս կ'ենթադրուէր, Ֆօրմոզայէն հեռու չէր։ Արդարեւ կը ծանուցուի անոր յառաջապահներու ներկայութիւնը՝ օժանդակ յածանաւերէ բաղկացած, որոնք պաշտօն ունին ծովի վրայ հետախուզութիւն կատարելու. նաեւ թէ ծովային ընդհարումները կը սկսին, մինչեւ որ տեղի ունենան նաւատորմին ճակատամարտները։ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը Նէպօկաթօվ ծովակալին հետ միանալէ առաջ, դէպ ի հիւսիսային արեւելք երթալ սկսաւ. բայց ի՞նչ ուղեգիծ մը պիտի հետեւի։ Անշուշտ իր մարտանաւերը պիտի չվտանգէ Ֆօրմոզայի եւ Բէշքատօր կղզիներուն նեղուցներուն մէջ։ Միթէ պիտի անցնի Պօշէի եւ Պալաուանի առջեւէն, որոնք Ֆօրմոզան Լուսոնէն կ'անջատեն։ Այդ տեղերը, թէեւ շատ ընդարձակ, անշուշտ ականներ դրուած են եւ թորփիլանաւերու հսկողութեան ենթարկուած։ Բաւական ատենէ ի վեր ճապոնական մարտանաւերու ներկայութիւնը կը ծանուցուի Փիլիպպեանց կողմերը, որով ռուս ծովակալը չի կրնար մտածել թէ այդ կողմի ճամբան շատ ապահով է։ Մնաց որ, միթէ Թօկօ ծովակալը ամէն առաւել դիւրութիւններ չստացա՞ւ Լուսոնի ամերիկեան իշխանութիւնէն։ Ներէին Նաւային քանի մը մասնագէտներու կարծիքին նայելով, խոհեմութիւնը կը պահանջէ որ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը ուղղակի դէպ ի հարաւ երթայ, Մինտանայի ծովը հասնի եւ յետոյ, Վլատիվօսթօքի ճամբան բռնելու համար, օգտուի հիւսիսային-արեւելեան մեծ հոսանքէն, որով պիտի կրնայ ժամը երկու հանգոյց աւելի երթալ եւ կամ ածուխէն խնայողութիւն ընել։ Ճակատամարտը կրնայ ըլլալ որ տեղի ունենայ Փիլիպպեանց կամ Պօրօտինօ կղզիներուն եւ կամ Սէօուլ կղզիներու արշիպեղագոսին մէջ, ուրկէ այդ վայրերուն եւ ոչ մէկ տեղը պիտի գտնուին Լուսոն, Պալաուան եւ Պօշէ կղզիները պահպանող ծովակալներ։ Թօկօ ծովակալը, հաւանօրէն, քանի մը օժանդակ յածանաւեր միայն պիտի թողու Ֆօրմոզա, եթէ Ռուսները հարաւային ճամբէն երթան։ Եթէ Թօկօ, ընդհակառակը, ալ իր ուժերը համախմբէր Պէյլանկի բոցերը, պատճառը այն է թէ իր տեղեկութեանց հրաշալի կազմակերպութեան հետեւանօք՝ լուր առած է թէ Ռուսները հիւսիսային արեւելեան կողմէն ուղղակի պիտի երթան դէպ ի Փիլիպպեանները։ Ճապոնական նաւատորմին շարժումներովը յայտնի պիտի ըլլայ Ռոժէսթվէնսքիի որոշումը եւ նաւերուն մեծ ճակատամարտին նախապատրաստական գործողութիւնները։

ՄԱՆՋՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Վերջին ընդհարումները.— Ռուսներուն կորովի ընդդիմութիւնը.— Խարպին քաղաքը.— Ճապոնցի մեռեալներուն համար։

Բարիզ, 14 մայիս.— Բետերսպուրկէն հետեւեալը կը հեռագրեն.— «Թէեւ Լինիէվիչի տեղեկագրած ընդհարումները քանի մը օրուան գործ են, սակայն շատ հետաքրքրականէ զուրկ չեն անոնց նկարագրութեան մանրամասնութիւնները.—Մայիս 5ի ճակատամարտը, Ցի-Միթօ-Զէի մէջ, շատ կարեւոր չէր եւ կէսօրէն մէկ ժամ առաջ սկսելով տեւեց մինչեւ կէսօրէն վեց ժամ ետքը՝ գիշերային օդով մը։ Մայիս 6ի ճակատամարտը, սակայն, կատաղի եղաւ։ Երկու կիսաբաժիններ, մէկը՝ ռուսական եւ միւսը ճապոնական, առաջինը վեց թնդանօթներով, դէմ առ դէմ կը գտնուէին։ Ընդհարումը տեւեց աւելի ժամ 6էն սկսեալ բուռն հրացանաձգութեամբ մը։ Իրիկուան՝ Ճապոնները, բաւական կորուստ տալով, հարկադրուեցան ետ քաշուիլ։ Ժամը իննին էր։ Կէս գիշերին մօտ, լուսնի լոյսով, Ճապոնները փորձեցին շրջապատել Ռուսներուն դիրքը, բայց անոնց մտադրութիւնը երեւան ելլելով, իսկոյն փոխեցին իրենց ընթացքը եւ, միւս կողմէ, նոր զինուորներ ալ առած ըլլալով, հինգ զանազան անգամներ, կատաղի կերպով մը, ձեռնարկեցին ճակատի յարձակումներու. ռումբերը կը թափէին ռուսական պատնէշներուն մէջ, մեծ կորուստներ պատճառելով։ Քիչ մնաց որ Ճապոններուն այդ յարձակումը յաջողէր, բայց Ռուսները յանդգնական ճիգ մը ընելով, ետ մղեցին Ճապոնները։ Մայիս 7ին ռուսական երրորդ զօրախումբը, որ Տօվանկուլինօքի մէջ ճապոնական զօրախումբի մը յարձակումին ենթարկուած էր, քաջութեամբ դիմադրեց, շատ զինուոր եւ գրեթէ իր ամբողջ սպաները կորսնցուց։ Վերջապէս նոյն օրը Ճապոնները բուռն յարձակութիւն մը փորձեցին Չիթօֆէի վրայ, բայց Ռուսները, որոնք նոր զինուորներ առած էին, ետ մղեցին Ճապոնները, մեծ կորուստներ պատճառելով անոնց։

—Խարպինէն կը հեռագրեն թէ մեծ շարժում մը կը տիրէ նոյն քաղաքին մէջ։ Ամէն օր, կէսօրէն մէկ ժամ ետքը, կառախումբ մը կը մեկնի Իրքուցքի ճամբով Ռուսիա երթալու համար, բայց առաւօտեան ժամ 8էն սկսեալ փողոցները լեցուած են ուղեւոր եւ կարասի բերող կառքերով, որոնք երկաթուղիի կայարանը կ'երթան։ Իւրաքանչիւր կառախումբ այնքան կը լեցուի որ տեղ մը գտնելու համար հարկ է կատաղի պայքարներ կատարել։ Շատ անգամ ուղեւոր մը երկու կամ երեք անգամ կայարան կ'երթայ՝ տեղ մը գտնելու համար։ Խարպինի մէջ ապրանքներու գինները որոնք շատ սուղ էին, բնակիչներու հեռանալուն հետեւանքով հարիւրին 25-30 իջան եւ հաւանական է որ իրենց առվտրական վիճակը գտնեն։ Տան տէրերը յուսահատած են՝ վասն զի միլիոնաւոր րուպլիներ ծախսած են տուներ կառուցանելու համար եւ, եթէ Ճապոնները գրաւեն Խարպինը, տան տէրերը ահագին կորուստ պիտի ունենան։ Կ'ըսուի թէ երկաթուղիին վարչութիւնը Օմսք պիտի փոխադրուի՝ արեւմտեան Սիպերիոյ մէջ, բայց տեղական իշխանութիւնները մինչեւ հիմա վարանեցան այդ փոխադրութիւնը կատարելու, բնակիչները չվրդովեցնելու համար։

—Քուրոքի զօրավարին բանակը տօնեց Եալուի ճակատամարտին տարեդարձը հանդիսաւորապէս։ Զինուորները, օգտուելով գետակներէն եւ երկրին բարուոք տեղերէն, դարաւանդ մը վերածած էին այն հովիտը, ուր կը գտնուի ընդհանուր բանակատեղը։ Եալուի պատերազմին դաշտին մէկ ձեւացումը ըրած էին. կային Քուրոքի զօրավարին արձանը՝ ձի հեծած, արշաւանքի տեղեր, թնդանօթներ եւայլն։ Բլուրի մը վրայ խորան մը կանգնուած էր, արձանագրութեան տախտակով մը՝ բանակին մեռեալներուն յիշատակին համար։ Այդ խորանը երթալու համար ճամբայ մը շինուած էր, չորս կողմը արեւմտեան մացառներով, եւ վրան ալ յաղթական կամարներով ծածկուած։ Խորանին վրայ կրօնական արարողութիւններ կատարուեցան մեռեալներուն յիշատակին համար, Շինթօյի ծէսերուն համաձայն։ Ներկայ էին բոլոր զինուորները։ Սպաները քանի մը հարիւրի չափ, յետոյ ճաշեցին փոքր սեղաններու վրայ, որոնք ծառերուն տակ դրուած էին։ Խրախճանքներ կատարուեցան, գլխաւորաբար ձիարշաւներ, ըմբշամարտութիւններ եւ հին պատերազմիկ Սամուրայիները ներկայացնող թափօր մը։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Ֆրանսա եւ Ճափոն — Չէզոքութեան խնդիրը.— Մուքտէնի մէջ Ճապոններուն կորուստը.—Լոնտոնի Քորէական գործակատարը։

Լոնտոն, 14 մայիս.— Տէյլի Թելեկրաֆ հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Թօքիոյէն.— Ճապոնի յառաջդիմական կուսակցութեան երկու ներկայացուցիչներ նախարարապետին եւ արտաքին գործոց նախարարին մօտ գացին՝ անոնց ուշադրութիւնը հրաւիրելու կառավարութեան կողմէ զբաղեցուած որոշման մը վրայ՝ Ֆրանսայի չէզոքութեան նկատմամբ։ Ուրիշ կուսակցութիւն մըն ալ՝ Սէյու-Քայի, խորհրդակցութիւն մը պիտի ունենայ նոյն խնդրոյն վրայ։ Ելեւմտական նախարարը պահանջեց Թօքիոյի առեւտրական Սենեկէն յետաձգել Ֆրանսացիներու հետ առեւտրական յարաբերութիւնները դադրեցնելու մասին տրուելիք որոշումը։

—Թօքիոյէն առ հեռագիրը կ'ուղղեն Թայմզի.— Ճապոնի լրագիրները մեծ երախտագիտութիւն կը յայտնեն Անգլիոյ կառավարութեան ընթացքին համար՝ Քամրանի միջադէպին նկատմամբ, բայց կ'ըսեն թէ հիմա երկրորդ Քամրան մը առաջ եկած է Հօնկ-Քօյէի մէջ երկնապարիկ ծածկուիլ պարագաներով։ Կը յորդեն թէ Ֆրանսա, առանց վտանգելու փոխադարձ դաշնադրութիւնը, կրնար պատերազմին ընթացքին մէջ հետեւիլ չէզոքներու պարտականութեանց մասին, բայց թէ անոր վարմունքը քաղաքականութեան այն անակնկալ կացութեան մը յանգեցաւ որ անհանդուրժելի է ազգայնական տեսակէտով, եւ որ թէեւ դժնդակ կացութեան մը կ'ենթարկէ անգլիաճապոնական դաշնադրութիւնը, վասն զի Ռուսիոյ գործունէութիւնը եւ Ֆրանսայի անզօրութիւնը ցոյց կուտան թէ շատ հաւանաբար չենթադրուիր այդ դաշնադրութեան գործնական արժէքին վրայ։

—Բետերսպուրկէն ուղղուած հեռագիր մը նայելով Ճապոնցի գերի մը ըսեր է թէ Մուգտէնի ճակատամարտին մէջ Ճապոններուն կորուստը եղած է 12,355 մեռեալ, 1359 անհետացած եւ 49,000 ծանր ու 36,000 թեթեւ վիրաւոր։ Այս թիւերը, եթէ ճիշդ են, Ճապոնի կառավարութեան կողմէ պաշտօնապէս հրատարակուածին կրկինը ցոյց կուտան։ Անշուշտ աւելի մօտ են ճշմարտութեան։

—Լոնտոնի քորէական դեսպանատան գործակատարը՝ Ճի-Հան-Եանկ, քառասուն տարեկան, կախուած գտնուեցաւ նոյն դեսպանատան մէջ։ Այդ անձը ոխերիմ թշնամին էր Ճապոններուն. լաւ գիտնալով անոնց էութիւնը, բնաւ չէր հանդուրժեր Ճապոնի առաձգութիւնը իր երկրին վարչութեան մէջ։ Վերջին օրերուն դէպքերուն նկատմամբ իր դժգոհութիւնը յայտնելու համար, Քորէայի դեսպանատան վրայ պարզել տուաւ քորէական դրօշը, ուր շատ քիչ անգամ կը պարզուէր։ Ճի-Հան-Եանկ իր կառավարութենէն ո՛չ պարգեւ կը ստանար եւ ոչ թոշակ։ Ապրելու միջոց չունենալով, նախամեծար համարեց մեռնիլ քան թէ ճանչնալ Ճապոնի գերակշռութիւնը իր երկրին՝ Քորէայի վրայ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 մայիս.—Տակաւին յայտնի չէ թէ Թօկօ ծովակալը իր նաւատորմովը ո՞ւր կը գտնուի։

—Ուիթէր կը ծանուցանէ թէ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը դեռ ֆրանսական եզերքին մօտ տեղ մը կը գտնուի։ Ռուսական թորփիլանաւերը դէպ ի հիւսիս երթալով հետախուզութիւններ կը կատարէին։ Ռուսներուն նպատակակէտն է Վլատիվօսթօք։ Ռուսական նաւատորմը եթէ դէպ իր նպատակակէտը երթալու պահուն Ճապոններուն կողմէ յարձակումի մը ենթարկուի, պիտի ստիպուի դիմադրելու։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Չորս հազար չափ ռուս զինուորներ Թումէն գետը անցան։ Ռուսներուն ձախ թեւը մեծամեծ ճիգեր կ'ընէ՝ Ճապոններուն աջ թեւին կողմէ կատարուելիք շարժումին դիմադրելու համար։ Ռուսները կ'աշխատին յաջողցնել Վլատիվօսթօքի դէմ կատարուելիք շարժումը։

ԹՈՔԻՕ.—Ճապոնական մամուլը կը շարունակէ դէմ գրել Ֆրանսայի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճապոնական առեւտրական շոգենաւ մը Շուեկցու Բորթ-Աըթուրի մօտ, Միաօ-Թաօ կղզիներուն շրջակայքը ծփուն թորփիլ մը զարնուելով չփաղաղ ընկղմեցաւ։

—Ուիթէր կը ծանուցանէ թէ Մանչուրիոյ առաջնական դաշտին մէջ ճապոնական զինուորներուն սկսած ընդհանուր շարժումը կը շարունակէ։

ԲԱՐԻԶ.— Ճապոն նորէն բողոքեց Ֆրանսայի՝ այն պարագային համար թէ Ռուսները հեռագրական կարգ մը կայաններ հաստատած են Հնդկաչինու ֆրանսական գաղթավայրերու եզերքներուն վրայ։

ԼՈՆՏՈՆ.–Շանկայէն կը հեռագրեն թէ վայրկեանէ վայրկեան Նաւային ճակատամարտ մը կը սպասուի։ Լրագրական մէկ քանի թղթակիցներ շոգենաւ մը վարձեցին՝ նաւային շարժումներուն մօտէն հետեւելու համար։

—Զրոյց կայ թէ Վլատիվօսթօքի ռուսական թորփիլանաւերը Քորէայի եզերքին մէջ տեսնուած են եւ թէ ճապոնական թորփիլահալածները կը հետապնդեն ռուսական թորփիլանաւերը։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուս լրագիրները միշտ կը պնդեն թէ անհիմն է այն զրոյցը, որուն համաձայն, ռուսական նաւատորմը Հօնկ-Քօյի վերադարձած ըլլայ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Սէուլէն Ֆուզանի ճամբով առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Թումէն գետին միւս կողմը գտնուող Ռուսները նոր զինուորներ ստացած են. նաեւ թէ ռուսական շատ մը զօրախումբեր նոյն գետը անցած են։ Պէտք եղած կէտերուն վրայ ճապոնական զինուորներ դրուած են։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Լինիէվիչ զօրավարը կը հեռագրէ Զարին թէ նոր ընդհարումի մը մասին տեղեկութիւն առած չէ, սակայն ճակատամարտի ձեռնարկելու համար գործունէութիւն կը տիրէ ճապոնական կարգերուն մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Գերմանիա նկատելով որ Բէ-Չիլիի ծովածոցին մէջ եւ չինական ուրիշ եզերքներուն վրայ ընդհովկայ բազմաթիւ թորփիլներ կան, որով վաճառականութիւնը բոլորովին կը վնասուի, այդ մասին բացատրութիւններ ուզեց Ճապոնէն։

—Թօքիոյէն կը հեռագրեն Տէյլի Թելեկրաֆի թէ Քորէայի հիւսիսային կողմը մեծ գործունէութիւն կը տիրէ։ Ռուսական չորս հազար զինուորներ Թումէն գետը անցան եւ ռուսական յառաջապահները Բիճաւ ժամանեցին։ Վլատիվօսթօքի մէջ ռուսական թորփիլանաւերը կը հսկեն ռուսական եզերքներուն վրայ։ Ճապոնները զինուոր կը հանեն Բոսիէթի ծովածոցը։

—Թօքիոյէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ Ֆորմոզայի կղզիին մէջ շինուած Բիլանկ-Թօքաօյի երկաթուղիին բացումը կատարուած է։

ԲԱՐԻԶ.—Նորէն կը խօսուի այն բանակցութեանց վրայ որոնք սկսած են Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Մ. Նահանգաց միջեւ՝ այնպիսի ելք մը գտնելու, որով կարելի ըլլայ վերջացնել Ծայրագոյն Արեւելքի պատերազմը։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

ԿԱՅՍ. ՆՈՐ ՈՒԿԱԶ ՄԸ

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 17 մայիս.— Կայս. Ուգազ մը հրատարակուեցաւ որ Վիլնայի, Քովնոյի, Կրոտնոյի, Մինսքի, Մոհիլոյի, Վիթեպսքի, Քիէվի, Բոտոլիոյի եւ Վոլհինիի նահանգներուն մէջ գործադրուելիք կարգ մը արտօնութիւններ կը պարունակէ։ Ահաւասիկ անոնց ամփոփումը.

Ա.— Բոլոր իսկ լեհացի ամէն անհատ կրնայ կալուած վաճառել, գնել եւ ծախել, սակայն այս արտօնութիւնը վերոգրեալ ինը նահանգներու սահմաններուն մէջ պիտի գործադրուի։

Բ.— Հիւսիսային քաղաքներու կալուածները իրենց գտնուած տեղերու նահանգաց կառավարիչներուն արտօնութեամբ պիտի կրնան գնուիլ եւ վաճառուիլ, ընդհանուր կանոններու հպատակելու պայմանով։

Գ.— Այդ իրաւասութեամբ ձեռք անցուելիք հողերուն քանակութիւնը մինչեւ վաթսուն տեսիաթինի պիտի ըլլայ ամէն նուազ. աւելի աւելիին արտօնութիւն պիտի չտրուի։

Դ.— Կայս. Ներկայ Ուգազին գործադրութեամբը բոլորովին ջնջուած է 1901ի Ուգազը։ Կայս. այս նոր Ուգազը որ վերոգրեալ պայմաններով կարգ մը իրաւասութիւններ կ'ապահովէ Լեհերուն, նաեւ կը տրամադրէ թէ այն Լեհերը կամ Լիթուանիացիները որոնք իրենց լեզուն գիտեն, պիտի կրնան ընդունուիլ առաջին կամ երկրորդ կարգի վարժարանները։

ՆՈՐ ԳԻՒՏԵՐ

Գնդակի դէմ նոր գիւտ մը.— Ռուսիոյ յանձնարարութիւնը.— Խումբերը անզօր դարձնող գիւտ մը։

Այս պահուս, Ռուսիոյ հաշուոյն, զրահակերտել մը (hare-balles) մը կը շինուի Մօնցի ֆրանսական նահանգին մէջ՝ Ս. Հիւէր աը Հոզրաւ։ Երկրագործ մը, իր պաշտպանութեան ծառերը պաշտպանելու համար, մտածեր կառու մը շինած էր։ Արջառներուն եղջիւրները անզօր էին այդ կառուին դէմ եւ հրացանի հարուածները ամենափոքր տրտմութիւն մը իսկ չէին ունենար։ Նոր գիւտ մըն էր ասիկա։ Խոզերուն վրայ փորձուեցաւ, առաջ մէթր հեռուէն անոնց վրայ պարպուելով Լօպէլ հրացանի հարուածներ։ Կենդանիները կը գլորէին, բայց գնդակները մորթերնին մէջ չէին մտներ։ Կ'ըսեն թէ Ռուսիա հարիւր հազար հատ ապսպրած է այդ կառուէ պահպանակներէն, երեք ամիսէն յանձնելու, վեց միլիոն ֆրանքի փոխարէն։ Միւս կողմէ, Սէն-Կոլէն (Զուիցերիա) երկու հնարիչներ շինած են դիւրաթիւր վահան մը, որ մասնագէտներու վկայութեանց նայելով, լաւագոյնն է այդ կարգի գիւտերուն մէջ։ Փորձեր եղած են զինուորական քննիչ յանձնախումբի մը առջեւ։ Երեք հարիւր մէթր հեռուէն, վահանը ամէն անցած է խարտոչներու կրակին Մօզէրի թնդանօթին, որ 2000 ռումբ կ'արձակէ մէկ վայրկեանի մէջ։ Քանի որ վերջապէս զէնքերը անզօր կը դառնան նոր գիւտերով, աւելի լաւ չպիտի՞ ըլլայ բնաւ չպատերազմել, ուժեղները նոյն բանը ըլլալու համար։

ՏՈՒՆԿԵՐՈՒ ԱՊԱՔԻՆԱՐԱՆ

Տկար տունկերու համար ապաքինարան.— Կազդուրուելու պէտքը։

Մինչեւ հիմա մարդիկ եւ անասունները առողջանալու համար կը վայելէին հիւանդանոցներ ունենալու, ուր հոգածու խնամքներու առարկայ կը դառնային։ Բայց վերջերս գաղափար յղացան Բարիզի շրջակայքը ապաքինարան մըն ալ շինել այն տունկերու համար, որոնք տունկեր կը զգետնեն եւ պաշտօնական հանգստութեան պէտք ունին։ Այս վերջին նպատակին համար գործածուած տունկերը մինչեւ հոս եւ հոն կը փոխադրուին իրենց ջերմանոցներէն, եւ շատ կը վնասուին ձեռքէ ձեռք անցնելով, մանաւանդ ելեկտրական լոյսին տակ մնալով, որ անոնց կորուստին պատճառ կ'ըլլայ։ Այդ հիւանդ տունկերուն դարմանումը պարզ է. զով եւ խոնաւ ջերմանոցներու մէջ կը պահեն զանոնք, ուր օրը քանի մը ժամ միայն կը մնան լոյսը, աւելի կամ նուազ երկար ժամանակամիջոց մը, իրենց ակարգման աստիճանին համեմատ։ Նոյն իսկ տունկերը պէտք ունին ինքզինքնին գտնելու դիւրաւոյն յոգնութիւններէն յետոյ։

ԱՄՈՒՐԻՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Ամուսնանալու նոր եղանակ մը.— Մեծ հացկերոյթ.— Ամուսին գտնելու ապահով միջոց։

Օփի-Լոյէնի մէջ՝ Հէնոյի համայնք, Պէնուէկստուէի երէցուկերթին, մեծ հացկերոյթ մը պիտի տրուի մանկամարդ աղջիկներու կողմէ, ի պատիւ «ամբողջ բոլոր ամուրիներուն»։ Ծրագրին համաձայն՝ պաշտօնական ընդունելութիւն մը պիտի կատարուի նորատի աղջկանց կողմէ. յետոյ բարի զուարճական ճաշ մը, երգ եւ մեծ առողջացում ամուրիներու։ Կ'ըսուի թէ, համայնքին բոլոր նորատի աղջիկները ապահով են իրենց երազած ամուսինը գտնելու։ Ի՞նչ ազդարարութեան վերաբերելու կարեւորութիւն չունի։ Միայն ընտրելու հոգը կը մնայ։ Ամէն պարագայի մէջ՝ ո՛չ ոք պիտի համարձակի քմահաճ ըլլալ թէ այդ համայնքին կարգելու աղջիկները հաճոյակատար եւ հեզահամբոյր չեն՝ հանդէպ անգէտ ամուրին։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Աշխարհիս ամենէն մեծ թատրոնը.— Առիւծներու բուծանումը.— Անմխիթար այրին։

Պուէնոս-Այրէս վերջերս աւարտուեցաւ աշխարհիս ամենէն մեծ թատրոնը։ Զարդանկարիչ Ժամայօն իր ընդարձակ աշխատանոցներուն մէջ կը պատրաստէ Արլըքէնի հոյակապ վարագոյր մը եւ վարագոյր մը՝ որ պիտի կրնայ իբր չափ ծառայել Էյֆէլի աշտարակին։ Այս հսկայ թատրոնը՝ զոր «Թէաթր Քոլոմպ» կը կոչեն Արժանթինի բնակիչները, հօթը յարկէ բաղկացած է. բեմը 16 մեթր լայնութիւն եւ 20 մեթր բարձրութիւն ունի. Բարիզի Օբերայի բեմը շատ փոքր բան մըն է անոր բաղդատմամբ։ Բեմը երկու հազար հոգի կրնայ բովանդակել։

—Առիւծներու բուծանումը, ո՛րքան ալ տարօրինակ թուի, գործնական բան մըն է, եւ քանի մը տարիէ ի վեր ընդարձակ կերպով ի գործ կը դրուի Տըպլինի Կենդանաբանական պարտէզին մէջ։ Արդարեւ մասնաւոր հաստատութեան մը մէջ եւ գիտականապէս մարզուած պաշտօնէութեան մը շնորհիւ, կարելի եղած է երկու հարիւր յիսուն մատղաշներ մեծցնել, արու եւ էգ։ Ասոնք զանազան հաստատութեանց ծախելով 150,000 ֆրանքի գումար մը ձեռք բերուած է։ Բազմածնութեան տեսակէտով՝ լաւագոյն առիւծն է առանցքոպը մացառ մը, որ մինչեւ հիմա յիսունըհինգ ձագերու ծնունդ տուած է։

—Կէրպմեթէնէն (Գերմանիա) երկուլի քաղաքացի մը վերջերս դժբախտութիւնն ունեցած էր իր կինը կորսնցնելու։ Չափազանց վշտահար, խեղճ այրին, որ հօթանասուն տարեկան է, ճամբորդել սկսաւ՝ իր վիշտը փարատելու համար։ Այսպէս Պավիէրա գնաց, եւ ինքզինքը գտաւ այն քաղաքին մէջ՝ ուր տարիներ առաջ սորված էր։ Հոն իմացաւ թէ նախկին նշանած մը որուն հետ չէր ամուսնացած, հաւատարիմ մնացած էր իր յիշատակին։ Այցելութիւն տուաւ նախկին խօսնեցեալին, որ դրամական անձկութեան մէջ կը գտնուէր, եւ առաջարկեց իրեն հետ ամուսնանալու։ Հաւատարիմ նշանածը ընդունեց այդ առաջարկը, եւ անմխիթար այրին սփոփուեցաւ այսպէս։

Ներքին Լուրեր

ՄԵՒԼՈՒՏԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Երէկ մեծ հանդէսով կատարուեցաւ Մարգարէին ծննդեան գիրքին ընթերցումը Համիտիէ մզկիթին մէջ, ժամ 3ին Վեհ. Սուլթանը փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած եւ Իր դէմը ունենալով Սպարապետ Րըզա փաշան, շքեղ թափօրով մը գնաց նոյն մզկիթը, ուր ընդունուեցաւ Մեծ-Եպարքոսին, նախարարներուն եւ քաղաքային, կրօնական եւ զինուորական պաշտօնատարներուն կողմէ՝ ամէնքն ալ պաշտօնական համազգեստով։ Վեհ. Սուլթանը մզկիթին մէջ Իրեն յատուկ վայրը բազմելէ ետքը, կէս օրուան աղօթքը կատարուեցաւ։ Յետոյ կրօնական բարձրաստիճան պաշտօնատարներ քարոզներ խօսեցան եւ բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։ Ապա կատարուեցաւ Մարգարէին ծննդեան գիրքին հանդիսական ընթերցումը։ Այդ միջոցին երբ «[illegible]» հատուածը կը կարդացուէր, Կայս. արտօնութեամբ և արարողապետ Իպրահիմ փաշայի առաջնորդութեամբ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունեցան Բ. Դրան արարողապետ Ֆէթհի պէյ եւ Ներքինական վայրերու Թարգման Թահսին պէյ։ Ֆէթհի պէյ մատոյց Մեքքէի Էմիր Ապտիւլմէթթալիպ փաշայի մէկ գիրը՝ իբրեւ պատասխան Կայս. այն Ֆերմանին որ կը հրամայէր հոգ տանիլ ուխտաւորներուն անդորրութեանը։ Թահսին պէյ ալ մատոյց Ներքինական վայրերու պետ Օսման փաշայի կողմէ ղրկուած արմաւները։ Նոյն պահուն մատենադարանապետ Օսման պէյ Վեհ. Սուլթանին մատոյց Մեւլուտի օշարակը եւ շաքարեղէնները։ Ուրիշ պաշտօնեաներ ալ Մեծ-Եպարքոսին, նախարարներուն եւ բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն մատուցին օշարակ եւ շաքարեղէն. նաեւ մզկիթին մէջ գտնուողներուն։ Դուրսը կեցող ժողովրդեան զինուորներուն ալ օշարակ ու շաքարեղէններ բաշխուեցան։ Ընթերցումէն ետքը աղօթքներ կատարուեցան եւ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար։ Ժամ 6 ու կէսին Ն. Վեհափառութիւնը փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած եւ Իր դէմը ունենալով կայսերազուն իշխան Պիւրհանէտտին էֆէնտին եւ Սպարապետ Րըզա փաշան, Կայս. Պալատ դարձաւ։

—Բոլոր նախարարները եւ կրօնային, քաղաքական եւ զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարները, երէկ, Կայս. Պալատ երթալով Մեւլուտի առթիւ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին եւ արժանացան Կայս. մեծարանաց։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ բոլոր նախարարները եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարները իրենց ապարանքները երթալով հանգիստ ընեն։ Հետեւաբար, երէկ, Նախարարաց Խորհուրդը չգումարուեցաւ եւ կառավարական պաշտօնատուներն ալ գոց մնացին։

—Արշիպեղագոսի կղզիներու նահանգին կուսակալ Ապէտին փաշա որ արձակուրդով Կ. Պոլիս եկած է, երէկ ներկայ գտնուեցաւ Մեւլուտի հանդէսին։

—Հապէշ պատուիրակութեան նախագահ Հաճի Ահմէտ Ապտուլլահ էֆ. երէկ ներկայ գտնուեցաւ Մեւլուտի հանդէսին եւ կէս օրուան աղօթքը Համիտիէ մզկիթին մէջ կատարեց։

—Եգիպտոսի Խտիվը, Մեքքէի Էմիրը, կուսակալները, զօրաբանակաց հրամանատարները եւ օտար տէրութեանց մօտ գտնուող օսմ. դեսպանները, Մեւլուտի առթիւ շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին Կայս. Պալատ։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ, շաքարեղէններ բաշխուեցան բոլոր զինուորներուն։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպան Միրզա Րիզա Խան, ինչպէս ծանուցինք, երէկ ռուսական Օլէկ շոգենաւով Սեւաստոպոլ ուղեւորեցաւ, ուրկէ երկաթուղիով պարսկական սահմանագլուխ պիտի երթայ, դիմաւորելու Պարսից Շահը որ Եւրոպա կ'ուղեւորի։

—Կայս. Պալատէն կողմէ Խորհէտի արարողապետի օգնական Ապտիւլքէրիմ պէյ եւ Բ. Դրան կողմէ Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին թարգմանները շոգենաւ երթալով ողջերթ մաղթեցին։

—Դեսպանը որ Շահին մէկ հեռագրին վրայ ճամբայ ելած է, երեք ամիսէն Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ՍԼԼԱՆԻԿԻ կուսակալ Րէուֆ փաշա Քավալա գացեր է՝ քննական պաշտօնի համար։

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻ ՊԱՏՈՒԱՍՏԸ.— Զինուորական վարժարաններու վերատեսչութեան կողմէ հաղորդուած Պաշտօնական Ձեկուցում մը, յիշատակելով Կայս. բարեգթութեան շնորհիւ ամէն կարգի հպատակներու շնորհուած դիւրութիւնները, որով կրնան պատուաստուիլ՝ փակուելու համար ծաղկախտի ուրիշ եւ մահացու աղէտներէն, կը յայտնէ թէ կարգ մը ազգաբնակներ չեն փութար օգտուելու տրուած այդ դիւրութիւններէն եւ շատ անգամ իրենց զաւակները զոհ կուտան այդ հիւանդութեան, ուրկէ հարիւրին 99ը կրնային ազատիլ, եթէ պատուաստուած ըլլային։ Դիտուած է մանաւանդ որ ամէնէն աւելի Թաղապետական Զ. շրջանակին (Բէյոզ, Ղալաթիա, Գասըմ Փաշա, եւ Խասքէօյ) յանձնուող եւ հրէութիւն թաղերուն մէջ ծաղկախտի դէպքեր կը պատահին, վասն զի այդ կողմերը կան անձեր որոնք պատուաստել չեն տար իրենց զաւակները։ Պաշտօնական Ձեկուցումը կը հրաւիրէ ծնողները օգտուելու այս շնորհէն որ տրուած է Կայս. հպատակասիրութեամբ, դիմել Թաղապետական բժիշկներուն, որոնք առանց վարձատրութեան կը պատուաստեն իրենց դիմողները եւ պատուաստի պէտք ունեցողները։

ԻՊՐԱՀԻՄ ՓԱՇԱ.— Վեհ. Սուլթանին անձնական բժիշկ եւ Համիտիէ հիւանդանոցին բժշկապետ Իպրահիմ փաշա, Կայս. արտօնութեամբ, երէկ Գերմանիա ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպանը երէկ գիլէք շոգենաւ մը առաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Ռուսիոյ դեսպանը, Օսմ. Պանքայի Տնօրէններէն Բոմփրի պէյ եւն.։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատունը մայիսի վերջերը Պէօյիւքտէրէի ամարանոցը պիտի փոխադրուի։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը եւ դեսպանուհին, այս շաբթու, Իմռոզը պտտելու զբօսական պտոյտ մը պիտի կատարեն մինչեւ Հայֆա։

ՊՕՂՈՍ ՓԱՇԱ ՆՈՒՊԱՐ որ Եգիպտոսի կառավարութեան կողմէ պատուիրակ կարգուած է Հռոմի մէջ գումարուելիք երկրագործական միջազգային համաժողովին, մայիս 7|20ին Հռոմ պիտի ուղեւորի։

ՊԻԹԼԻՍԻ նահանգին մէջ հեռագրական կայան չունեցող գաւառակներուն մէջ նոյն անտակ կայաններ պիտի հաստատուին։

ՎԺՌԱՐԵՆ առանձին ուղերձողներու ճիւղին առաջին քարտուղար անուանուեցաւ նոյն ճիւղին միւմէյիզներէն Թէվֆիք պէյ։

ՎԱՆԱՅ ծովին մէջ բանելու համար տեղւոյն թաղապետութեան հոգածութեամբ շինուած նոր ձեւ երկու առագաստանաւերու շինութիւնները աւարտած են։ Երկրորդական քանի մը թերութիւնները լրացուելէ ետքը, այդ առագաստանաւերը երկու շաբաթէն պիտի սկսին երթեւեկել Վանայ ծովին մէջ։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքին մեծ եղբայրը՝ Եորկի Տէվէճի էֆ. առջի գիշերը մեռաւ ութսունըհինգ տարեկան։ Յուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուեցաւ Պոյաճըգիւղի եկեղեցին մէջ։ Ներկայ էին Տ. Յովակիմ Ս. Պատրիարքը, Սինօդին ու Խառն Ժողովի անդամները եւ այլն։ Փէներէ յանձնական մայր վարժարանը երէկ փակ մնաց իբրեւ սուգի նշան։

—Յունաց Պատրիարքարանի Խառն Ժողովի անդամներէն Պ. Բոթթալօղլու հրաժարեցաւ անձնական պատճառներու նկատմամբ։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ անցեալ շաբթու քաղաքին մէջ զբօսնելու ելեր է թէ Ալեքսանդր Իզբեցկիի Րումէլիի վարժարանին քննիչ Պ. Ժոզեֆ Մաթալոն անյայտ եղեր է։ Այդ անձը նամակ մը գրելով իր ընտանիքին ըսած էր թէ ալ եւս չվերադառնալու պայմանով հեռացած է։ Ապրիլ 24ի իրիկունը անոր դիակը գտնուեր է Ալաթինի Չիւֆլիքին մօտերը։ Անձնասպանութեան շարժառիթը յայտնի չէ։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ գիշեր ժամ 6ին հրդեհ ծագեցաւ Սկիւտար, Պօլաղան Իսկէլէսի, Նալչ պէյի ախչոխան խողողդարանի ծխնելոյզէն եւ չորս կողմը տարածուելով այրեցան տասնըութ շէնքեր՝ այսինքն կէսը գլխատներ, քանի տնակներ, Չըհանկիրեներու բնակարան մը, պայտարի խանութ մը, երկու սուրճ խողոշարդարան, երկու պախչաւան, երկու սաւն, աղբեւր վաճառատուն մը եւ այլն։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ շոգենաւային Ընկերութեան գրագիրներէն Ժագ անուն Հրեայ մը նոյն Ընկերութեան գործակալ ատամուրեաց Լուգա Ռոյգովիչի ստորագրութիւնը կեղծելով, Ղալաթիոյ մէջ լամանջեանց Տիմիթրի Պաւլօլոյէն հարիւր ոսկի թանագինցնը առեր էր։ Ցետոյ այդ խարդախութիւնը երեւան ելլելով Պ. Ռոյգովիչ հաստատեց թէ Ժագ նոթը կեղծ չէ քեր պատրաստելով իր ստորագրութիւնը կեղծած է, առանց չորսին գումարը Պ. Պալիի եւ երկրն ալ Ժագի յանձնելու մասին պայման դրած էր։ Այդ Հրեան ձերբակալուած է եւ առաջնութիւնը քննութիւն կը կատարէ։

ԲԵՐԱՅԻ մէջ Էգվէգէճեան եղբարց գոհարեղէնի վաճառատունը, աջէ օր, երկու հոգի ներկայացան։ Ասոնց մէկը երբ գոհարեղէններ ընտրելու զբաղած էր, միւսը հինգ ոսկինոց մատանի մը չարթելով փախաւ, բայց ընկերը ձերբակալուելով իրենց տրարքը խոստովանեցաւ։

ՈՒԷՍԹԸՐՆ պաշտոնագրական Ընկերութեան Թուրքիոյ մասնաճիւղէն (Ղալաթիա, Վօյվօտա փողոց, Վօյվօտա խան թիւ 1) Տնօրէնութիւնը ինծ յանձնուած է եւ ասկէց ետք նոյն Ընկերութեան անունով Թուրքիոյ մէջ ստորագրելու իրաւունքը միայն ինծ տրուած է։ Ասկէց առաջ Պոլսոյ կողմը հաստատուած մասնաճիւղը ջնջուած է եւ կը ծանուցանէ հանրութեան՝ ընկերութեան գործերուն եւ կարգադրութեանց համար գրել իմ հասցէիս.— Ս. Ա. Լիք, Տնօրէն՝ Ուէսթըրն պաշտօնագրական Ընկերութեան Թուրքիոյ մասնաճիւղին։ 3—5

Տե՛ս չորրորդ երես ՊԱՈՒԼՄԱՆԻ մեծ վաճառատան ծանուցումը։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին եւ ատենապետութեամբ Տիգրան էֆ. Եսայեանի։ Ներկայ էին Տէր-Ներսէսեան, Ասատեան, Տէմիրճիպաշեան էֆ.ները։— Ուսումն. Խորհուրդը առաջարկած էր Պոլսոյ վարժարանաց կրթական պաշտօնեաները պարտաւորել իրենց առած թոշակներուն վրայ թեթեւ վճարում մը ընելու Ուսուցչաց Օգնութեան Սնտուկին. այս առաջարկութիւնը յանձնուած ըլլալով նոյն Սնտուկի հոգաբարձութեան նկատառմանը, հոգաբարձութիւնը եւս յայտնած էր իր համամտութիւնը։ Քաղ. Ժողովը ընդունելի գտաւ եղած առաջարկութիւնը, որոշելով միանգամայն որ իւրաքանչիւր դպրոցի ուսուցիչներուն ըրած վճարմանց համեմատ գումարն ալ եկեղեցեաց սնտուկները պարտաւոր ըլլան տալու նոյն Սնտուկին։— Ժողովը տեղեկացաւ որ Կալացի (Ռումանիա) Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը ի նորոյ կազմուած եւ ընտրութիւնը հաստատուած է եւ յայտնեց իր ալ հաւանութիւնը։— Ժողովը նկատողութեան առնելով քանի մը առաջնորդարաններէ ուղղուած յայտագիրները, վարժարանաց տրամադրելի խնդրոյն նկատմամբ, որոշեց սոյն գիրերը յանձնել այս խնդրոյն համար կազմուած դիւանական մասնախումբին նկատառման, եւ յանձնարարել որ փութացնէ իր տեղեկագիրը։ Այս դիւանական մասնախումբը կը կազմեն Թէլեան, Խաչատուրեան ու Փէշտիմալճեան էֆ.ները։— Գոնիայի Թաղ. Խորհուրդը ի նորոյ կազմուած եւ յայտագրուած ըլլալով, Ժողովը քննեց տեղեկագիրը եւ հաստատեց ընտրութիւնը։— Սօֆիայի Թաղ. Խորհուրդը առաջարկած էր որ Թրնովայի փակեալ եկեղեցւոյ գոյքերը յանձնուին Սօֆիայի եկեղեցիին։ Ժողովը այս առաջարկութեան մասին որոշում տալէ առաջ հարկ դատեց տեղեկանալ թէ Թրնովայի մէջ ո՞րքան ազգայինք կը գտնուին եւ թէ կարելի չէ՞ր եկեղեցին վերաբանալ, եւ որոշեց այս մասին պէտք եղած բացատրութիւնները առնել։

—Յունաց Տ. Յովակիմ Պատրիարքին եղբայր Պ. Սերգի Տէվէճեօ իր մահկանացուն կնքած ըլլալով, յուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուեցաւ Պոյաճըքէօյի Յունաց եկեղեցիին մէջ։ Ս. Պատրիարքին կողմէ Տ. Հմայեակ եպ.ը եւ Աբրահամ Վ. եւ Բերայի Տ. Սահակ քհ.ն յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուեցան եւ Ն. Սրբազնութեան ցաւակցութիւնը յայտնեցին Տ. Յովակիմ Պատրիարքին։ Ներկայ էին նաեւ Պոյաճըգիւղի Տ. Պետրոս քհ.ն եւ թաղին ազգայիններ։

—Հալէպ-Այնթապի Առաջնորդ Տ. Կարապետ Ծ. Վ. Տէր Կարապետեան Հալէպի Քառասուն Մանկանց եկեղեցիին 40ի չափ կրօնական ձեռագիր՝ եւ մը կարգի դրած պահել, դիպուածով գտեր է անծանօթ տեղ մը փակուած 144 կտոր կրօնական ձեռագիրներ։ Տեղւոյն ծերերը կը կարծեն եղեր թէ 45 տարի առաջ պահուած են անոնք։ Ձեռագիրները խոնաւութենէն բաւական վնասուած են եւ ոմանք ալ ԺԴ. դարէն վերջը գրուած են, որոնց մէջ կան Ճաշոց, Վկայաբանութիւններ, Աւետարան, Տաղարան, Տօնացոյց եւն.։ Տ. Կարապետ Վ. մտադիր է Ս. Աստուածածնայ եկեղեցիին մէջ լաւ թանգարան մը շինել, ուր պիտի ամփոփէ 200ի չափ ձեռագիրներ, զորս հետզհետէ պիտի ճոխացնէ։

—Հալէպի երեւելիներէն ողբացեալ վարպետ Յակոբեան աղա Սաւֆի իր 12 զաւակներով եւ թոռներով, նոյնպէս Նըջէմեար Ներկարար համբաւական Ճէմիլ էֆ. իր ընտանեօք դարձեր են ի ծոց Հայ Եկեղեցւոյ։ Մանզումէ, որ կը հաղորդէ այս տեղեկութիւնը, կ'աւելցնէ նաեւ թէ ութը՝ տարի առաջ Անտիոքի վիճակին Ղընեա գիւղի Տ. Կարապետ քահանան որ համբերականութիւնը ընդունած էր, այժմ Հալէպ երթալով մեղայագիր մը ներկայացուցած է եւ Առաջնորդարանին միջնորդութիւնը կը խնդրէ՝ Հայ Եկեղեցին դառնալու համար։ Մեղայագիրը ղրկուեր է Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին։ Կ'ըսուի թէ Ղընեացիներէն շատեր, որոնք օին վէճի մը համար քահանային հետ դաւանափոխ եղած էին, իրենք ալ Մայրենի Եկեղեցւոյ ծոցը վերադառնալու փափաքին։

—Իզմիրէն կը գրեն թէ այս տարի եւս Այնթապոմատրան կիրակի օրը տարեւոր արարողութեամբ կատարուեր է Մէնէմէնի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյն ուխտաւորութիւնը, նախագահութեամբ Ս. Առաջնորդին որ գեղեցիկ քարոզ մը խօսեր է։ Դուրեան Սրբազան մօտ օրէն պիտի սկսի իր հովուական այցելութեանց։

—Տրապիզոնէն կը գրեն մեզ ապրիլ 18 թուով.— Ս. Կիրակոս Թաղի վարժարանը կանոնաւորապէս կը շարունակէ իր դասերը։ Աշակերտները կ'աւելնան եւ նոր ուսուցիչներ կը վարձուին, ինչ որ անժխտելի ապացոյց մըն է դպրոցին օրըստօրեական յառաջդիմութեան։ Միւս կողմէ թէ՛ հոգաբարձութեան եւ թէ՛ կրթական պաշտօնեաներու անձնուէր գործունէութեամբ նիւթական եւ ուսումնական յարաձայն զարգացում մը կ'արդիւնաւորի այդ յարկերուն տակ։ Մանկավարժական նորութիւններ, հասոյթի նորանոր աղբիւրներ կը փնտռուին կամ կ'արդիւնաւորուին առատ։ Ուստի, ինչպէս Ս. Ծննդեան օրերուն, հիմա եւս կրթական վարչութիւնը կը պատրաստէ օգտուելու Զատկի տաթիւ ժողովրդեան ազնուութենէն եւ անկէ բաժին մըն ալ ի նպաստ դպրոցին գործածելու։ Իբր երեք տարի առաջ, անցեալ մէջ հաստատուած կիրակնօրեայ վարժարանը, իր յարակից գրադարանով, վերջերս կցուեցաւ Ս. Կիրակոսի տարական վարժարանին։ Ըստ առաջնոյն՝ ուսուցչական խումբը կը դասախօսէ հոն, ձրիաբար, ամէն կիրակի։ Ամէն դասակարգէ ա՛նչափահաս ուսանողներ կը յաճախեն հոն ու կ'օգտուին թէ՛ տրուած դասերէն, թէ՛ գրադարանին այլազան գիրքերէն եւ թէ՛ բարոյախօսական դասընթացքներէն։ Դասերը, մասնաւոր ժամանակացոյցի մը համեմատ, յանձնուած են յարմարաւոր ուսուցիչներու եւ աշակերտները զատ կարգերու բաժնուած։ Գրադարանը օժտուած է պէտքական գրենական չորքերով։ Նամակներ ուղղուեցան կղերական եւ գրական աշխարհին մէջ դիրք ունեցող բազմաթիւ անձերու, զանոնք հրաւիրելով որ գրականօրէն նպաստեն նորակազմ գրադարանին։ Վեհանձնօրէն նպաստողներ գտնուեցան, որոնցմով աւելի կոկիկ երեւոյթ մը տրուեցաւ մատենադարանին։ Բայց շատեր ալ եղան՝ որոնք զեղծարիչական պերճախօսութեամբ միայն պատասխանեցին այդ կրթական հրաւէրին։ Իսկ բարոյախօսութեան ատենախօսութիւնը բաժնուած է դարձեալ Ս. Կիրակոսի ուսուցիչներուն միջեւ, որոնք պարբերաբար կը խօսին իրենց մասնաճիւղին վերաբերեալ օգտակար նիւթերու վրայ։

—Զարատնեցէն կը գրեն մեզ ապրիլ 3 թուով.—«Այս տարուան պէս սաստիկ ձմեռ չէինք տեսնուած շատ տարիներէ ի վեր, ինչ որ կը հաստատէին բազմամեայ ծերերն ու պառաւներ։ Երթեւեկութիւնները բոլորովին դադար առին, շինականներ ու քաղաքացիներ փակուեցան իրենց գոմերու եւ տուներու մէջ, առաւօտուն ալ դադրեցաւ՝ սարսափելի ցուրտէն ահաբեկ։ Նոյն իսկ հացագործները փակեցին իրենց գործատունները։ Կրթական յարկերն ալ տաժեցին, եւ շաբաթներով փակ մնացին դասարանները դուներ։ Այժմ թէեւ բացուած, սակայն, ի՛նչ օգուտ, աչուհէն մինչեւ ցուրտ դպրոցական թռչնակները անվճար կը մնան. որովհետեւ որբեստակոր դասատուները Ս. Զատիկէն յետոյ միայն կարող է պանդխտիլ, իր աղքատ ընտանիքին ապրուստը չտեսնելու տխրութեամբ։ Առաջնորդ Հայրը հոգւոյն կ'ըլլայ՝ թեմական գործերը կարգի դնելու համար։ Իսկ կրթական գործին համար՝ շատ անձնուէր է. սակայն դրամ պէտք է։ Թէեւ Առաջնորդ Հօր շնորհիւ պանդուխտ Հայերէն մէկ քանի ոսկի նուիրուեցաւ կրթական գործին համար, բայց դպրոցական պաշտօնէութիւնը՝ այս տարուան դպրոցական տարամ վիճակին պատճառաւ՝ այնքան նեղութիւն քաշեց որ միւս տարի վիճակը յաջորդ չըլլալ ինչ ալ չկարենալ կենալու համար՝ եկած նուիրատուութենէն չուզուիր դանկ մը իսկ ծախսել։ Զնայելով որ Առաջնորդ Հայրը ամէն կիրակնօրեայ քարոզէն յետոյ կը յորդորէ որ ամէն մարդ իր ամէնօրեայ վաստակէն մեծ բաժինը կրթական գործին յատկացնելու պարտական է, բայց ինչ օգուտ, աղքատութիւնը պարտադրանց ըրեր է խեղճը։ Առաջնորդ Հայրը երկու շաբաթ առաջ կազմ ու պատրաստ, իր խնամման համաձայն պատրաստուած էր Խաղաթ մեկնելու, սակայն ժողովրդեան թախանձանքներուն վրայ, իր նախագահութենէն չզերկեց իր կատարած կրօնական հանդէսները։ Մէկ շաբաթ առաջ ուսուցիչներ եւ ուսուցչուհիներ՝ այլեւս ձանձրացած պաշտօնեաներուն դիմեր՝ իրենց ամսականները պահանջելու համար, մանաւանդ անոնց կերպս եւ կապերը վարմանց աթիւ հրաժարական մատուցին Առաջնորդ Հօր, որ արդար սրտմտութեամբ կանչեց եւ առիպեց որ իր շնորհիւ պանդուխտ Բերքինեաններէն առաքուած դրամէն՝ գումար մը յատկացնէ կրթական պաշտօնէութեան։»

ՏԻՐԱՆ ՊԷՅ ԱԼԻՔՍԱՆԵԱՆ

Ռումանական թերթերը մանրամասնութեամբ լեցուն են ատաղղութեան թութակահար Տիրան պէյ Ալիքսանեանի Պուքրէշի մէջ գտած համակիր ընդունելութեան վրայ։ Ռումանական պատկերազարդ թերթերը հրատարակած են իր պատկերը՝ դիւանագիտական տարազով։ Նրբատարդ արուեստագէտը Պուքրէշ ժամանած օրէն ի վեր պատեհութիւն ունեցած չէ իր իջեւանած հիւրանոցը մնալու։ Ամէն գիշեր կամ ցերեկ, կարգաւ կը հրաւիրուի Պուքրէշի բարձր դասու ընտանիքներէն։

Իր մասնաւոր նուագահանդէսը սաբքնեէ առաջ, որ այս կիրակի օր տեղի պիտի ունենայ, շրջապատուած է զինքը գնահատողներու ստուար խումբով մը՝ որոնց մէջ կը գտնուին պետական բարձր պաշտօնատարներ, արուեստականներ, երեւելիներ։ Ռումանիոյ Էլիզաբէթ թագուհին, «Քարմէն Սիլվա», կանխաւ լսած ըլլալով Տիրան պէյի համբաւը, անոր Պուքրէշ ժամանելէն մէկ քանի օր վերջ, յատուկ հրաւէրով մը արքայական պալատ հրաւիրեր է զայն եւ բարեհաճեր է ունկնդրութիւն մը շնորհել հայ արուեստագէտին։ Տիրան պէյ, թագուհիին փափաքովը, նուագեր է Ն. Վեհափառութեան ամէնէն աւելի սիրած երաժշտական հատուածները։

ԱԶԴ.—Թաղ. Խորհուրդս կը ծանուցանէ թէ՝ յառաջիկայ կիրակի, մայիս 8, Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրն հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել Ս. Եկեղեցւոյս մէջ եւ իր հոգեւոր քարոզութեամբ մխիթարել բարեպաշտ ժողովուրդը։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Ատենադպիր Բ. Ատենապետ
Վ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ ՅԱԿՈԲ ՊԱՀՐԻ

Ֆէրի-գիւղ, 5 մայիս 1905

Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեան ի ժամ 12 եւ Ս. Պատարագ ի ժամ 2։

* *

Թաղական Խորհուրդս կը փութայ ծանուցանել որ, իր կարգադրութեան համաձայն Տ. Վահրամ Ս. Արքեպիսկոպոս Մանկունի հանդիսաւոր յառաջիկայ կիրակի, 8 մայիս, Թաղիս Ս. Եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագ եւ Պաշտօն մատուցանել ի հանգիստ հոգւոյ ողբացեալ Յարութիւն էֆ. Նորատունկեանի, որ կտակով եւ գնահատելի ծառայութիւններ մատուցած է Թաղիս Ս. Եկեղեցւոյն նորոգութեան եւ դպրոցին վերաշինութեան։

Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեան ժամ 12
» Ս. Պատարագի » 2

Ի դիմաց Թաղական Խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Խ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ Կ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ
Օրթագէօյ 2 մայիս 1905

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՐԱ, 17 մայիս.— Մանչուրիայէն հետեւեալը կը հեռագրեն Ռէօյթէրի.— Ճապոնական ընդհանուր շարժումը կը շարունակէ։ Զ-րդ բանակին վրայ Ճապոնները մեծ ուժեր ցոյց տուած են Քիրինի ճամբան հարաւային ուղղութեամբը համախմբուած, սակայն ասոնց մտադրութիւնը տակաւին յայտնի չէ։ Կեդրոնին եւ ձախ թեւին վրայ բազմաթիւ զինուորներու շարժումներ կը ծանուցուին։ Թնդանօթաձգութիւնը շատ բաւական է կեդրոնին մէջ։

—Ռուսներ կ'իմանան թէ Քորէայի հիւսիսային կողմը մեծ գործունէութիւն կը տիրէ, վասն զի չորս հազար Ռուսներ Թումէն գետը անցած են եւ անոնց յառաջապահները Բիլճեն հասած։ Ռուսները, որպէս զի Բասիէթի ծովածոցին կողմէ կատարուելիք ճապոնական յարձակողականի մը դիմադրեն, նոր զինուորներ ղրկեցին հոն։

—Վլատիվոսթոքի նաւատորմիղէն թորփիլանաւեր տեսնուեցան ճապոնական եզերքին զանազան կէտերուն վրայ։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Գունչուլինէն հետեւեալ հեռագիրը ստացուած է ռուս գործակալութիւնը.— Չինական աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով Ճապոնական անցքին զօրութիւն մը հաւաքուած է Թանկ-Բիա-Բաոսի մէջ, ուր անընդհատ նոր զինուորներ կը ժամանեն։ Ռազմամթերքներ եւ պաշարի փոխադրութեան ձիեր եւ զինուորներ գիւղացիներ Ինքաուէն կը ժամանեն, ուր Ճապոնները կը գործեն մէկ քանի հարիւր նաւակներով։

—Տա-Լեան-Ուանէն հեռախօսը կը հաղորդէն ռուս գործակալութեան.— Ճապոնցի այն գերիները որ վերջին շաբթուան կատարուած հետազօտութեանց պահուն բռնուած են, զինուորական խորհրդին կողմէ հարցաքննուելով յայտարարեցին թէ ճապոնական ոյժերուն թիւը ամբողջացած է եւ թէ ճապոնական բանակին թիւը 325,000 է։

ԲԱՐԻԶ.— Սայկոնէն առ հեռագիրը կ'աւետեն Հավասի.— Ժոնքիէր ծովակալը Սայկոն դարձաւ։ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը մինչեւ բացարձակ արհամարհանք ցոյց տուած է չէզոքութեան խնդրոյն համար կատարուած վիճաբանութեանց մասին. այնպէս մը զարմած է իբրեւ թէ իր պաշտօնը կատարել անկարելիութիւն մը կ'ընծայէ իրեն։ Ռոժեսթվէնսքիի եւ Նէպօգաթովի մարտանաւերը միացած, Վլատիվոսթոք ուղեւորելու վրայ են։ Նէպօգաթով ծովակալին մարտանաւերը տկարացած եւ հին երեւոյթ մը ունին։ Երկու միացեալ նաւատորմիղները վաթսուն մարտանաւեր կը բաղկանան։

ԼՈՆՏՐԱ.— Թօքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճապոնի ծովային Նախարարութիւնը կը պնդէ թէ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը Հօնկ-Քոհէի նաւահանգիստը վերադարձած է, հակառակ այն հերքումին զոր կուտայ Հնդկաչինի Նաւային զօրութեանց հրամանատար Ժոնքիէր ծովակալը։ Ֆրանսայի դէմ գրգռութիւնը մեծնալու վրայ է։

ԲԱՐԻԶ.— Ռուսիոյ ծովային Նախարարութիւնը բացաձայնապէս կը հերքէ ճապոնական այն լուրը թէ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը ֆրանսական ջուրերը վերադարձած ըլլայ։

—Լոնտոնէն կը ծանուցուի թէ Բալթեան նաւատորմին հարաւային ծովը բաւած թնդանօթաձգութեան մը ձայները լսուեր են։ Ֆրանսայի նաւային շրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ Վլատիվոսթոքի նաւատորմիղը ընդհարում մը ունեցած ըլլայ ճապոնական մէկ քանի մարտանաւերու հետ եւ ոչ թէ նաւային ճակատամարտ մը՝ Ռոժէսթվէնսքի եւ Թոկօ ծովակալներուն միջեւ։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Խարպինէն մայիս 16 թուականով հեռագիր մը կը հաղորդէ ռուս գործակալութեան.— Նաւային իշխանութեանց անհնարելի չորհէկանութեան հետեւանքով օտար թղթակիցները եւ զինուորական կցորդները կ'սկսին նամականիշեր փոխադրել։ Անոնցմէ շատերը Մանչուրիայէն կը հեռանան եւ Մանկօլիայէն կ'անցնին Թրանսի երթալու համար։ Այժմէնին զինուորական կցորդն ալ քիչ օրէն նոյն ճամբով պիտի մեկնի։

—Ռուս գործակալութիւնը մայիս 15 թուականով առ հեռագիրը ստացած է Սայկոնէն.— «Կ'ըսեն հաւաստի թէ Նէպօգաթովի նաւատորմին բոլոր մարտանաւերը հանդիպեր են Ռոժէսթվէնսքիի նաւատորմին եւ թէ միացումը կատարուած է, սակայն տեղի օրը միայն, վասն զի անկէ առաջ միացողները երկու նաւատորմիղներէն անջատուած մարտանաւեր էին, որոնք մինչեւ կը հետեւէին հետազօտութեան կատարելու համար»։

—Ռուս գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Քրոնշթատէն Պետերսբուրկի լրագիրներուն ուղղուած հեռագիր մը նոյնելով Պալթիկի նաւատորմին պետը՝ ծովակալ Պիրիլէվ հրամայեր է չորրորդ նաւատորմիղը կազմող մարտանաւերուն հրամանատարներուն որ պատրաստ ըլլան յառաջիկայ ամսուան 14ին ճամբայ ելլելու դէպ ի Ծայրագոյն Արեւելք։

—Պիրժեւիա Վիէտոմոսթի կը ծանուցանէ թէ Պետերսբուրկի եւ Քրոնշթատի մէջ եղած զրոյցի մը նայելով, Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը, Լղայէն հիւանդութենէ տառապելուն համար, հրաժարեր է, կ'ըսուի թէ իր հրաժարականը պիտի ընդունուի եւ անոր պիտի յաջորդէ Պիրիլէվ դէկ-ծովակալը։

ԼՈՆՏՐԱ.— Թօքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճապոնի մէջ մեծ գոհունակութեամբ ընդունուեր է Ռոժէսթվէնսքիի հիւանդ ըլլալուն եւ անոր տեղ ուրիշ մը ղրկուելու զրոյցները։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Զարը յայտարարեց թէ պատերազմը պիտի շարունակէ մինչեւ որ Ռուսերը վերջնականապէս յաղթական հանդիսանան։

ԲԱՐԻԶ.— Հաւանական կ'երեւայ որ մօտերս կարեւոր ճակատամարտներ պիտի կատարուին թէ՛ ծովի եւ թէ ցամաքի վրայ։

—Թօքիոյէն կը հեռագրեն թէ Օեամա մարէշալը իր պատրաստութիւնները առնուած ըլլալով, բուռն յարձակողական մը պիտի ձեռնարկէ։

—Թոկօ ծովակալը ծանուց թէ Ռոժէսթվէնսքիի վրայ պիտի յարձակի, երբ այս վերջինը ժամանէ նախապէս որոշուած տեղը։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.—Վերջին ամզամ Ամերիկայէն Օտեսա ժամանած ընդծովեայ հինգ շոգենաւեր, այսօր, Վլատիվոսթոք ղրկուեցան՝ անդրսիպիրեան երկաթուղիով։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ։)

ԲԱՐԻԶ.— Թանճէրէն կը հեռագրեն Հավասի թէ անգլիական պատուիրակութիւնը ամսոյս 20ին ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Ֆէզ։

ՔԷՕԼՆ.— Ֆէզէն հեռախօսը կը հաղորդէն Քէօլնիշէ Ցայթունկի.— «Մարոքի կառավարութիւնը մերժեց ֆրանսական բոլոր առաջարկութիւնները՝ անհամապատասխան նկատելով միջազգային պայմանագրութեանց տրամադրութիւններուն։ Սահմանագլխի պահպանութեան մասին Մարոքի կառավարութիւնը ընդունեց մարոքցի երկու հազար զինուորներու հաստատումը, ֆրանսական մարզիչներու հրամանին տակ։

ԲԱՐԻԶ.— Պ. եւ Տիկին Լուպէ, այսօր, ընդունեցին ճաշոյթի [illegible] իշխանը եւ իշխանուհին։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.—Ռուս գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Պ. Եէրմօլով պիտի հրաժարի երկրագործական նախարարի պաշտօնէն։

ԲԱՐԻԶ.— Գերմանական դեսպան Թաթէնպախ կոմսը, Ֆէզ գտնուած պահուն, Մարոքի վեհապետին յանձներ է Վիլհէլմ Բ.ի կողմէ նուիրուած կարմիր Արծուի պատուանշանը. յայտարարելով որ կայսրը կ'ուզէ հանդիսաւոր դաշնադրութիւն մը կնքել Մարոքի հետ։ Կոմսը յարեր է որ կը յուսայ թէ Մարոքի բացարձակապէս անկախ կառավարութիւնը միշտ պիտի տեւէ եւ ոչ ոք պիտի կրնայ վնասել անոր։

ՎԻԷՆՆԱ.—Պարսից Շահին Վիէննա ուղեւորելը որոշուած է Աւստրիոյ կայսեր մասնաւոր հրաւէրին։ Շահը չորս օր Վիէննա մնալէ ետքը, Բարիզ եւ Բէթերսբուրգ պիտի ուղեւորի։ Կ'ըսուի թէ Շահը Վիէննա գտնուած պահուն Պարսկաստանի հետ առեւտրական բանակցութիւններ պիտի ձեռնարկուին, թէ՛ Աւստրիա-Հունգարիոյ եւ թէ Գերմանիոյ օգտին համար։

—Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր կողմէ Գերմանիոյ գահաժառանգին ղրկուելիք հարսանիքի նուէրն է գեղեցիկ կառք մը՝ սպիտակ ձիերով։ Քանի մը օրէն Պէրլին պիտի ղրկուի։

ՄԱՏՐԻՏ.— Լրագիրները կը խօսին Սպանիոյ հարաւային կողմը տիրող անձրեւական ծանր տագնապին վրայ. կ'ըսեն թէ կացութիւնը շատ գէշ է, վասն զի բոլոր հունձքերը փճացած են։ Նախարարաց Խորհուրդը կը խորհրդակցի՝ դարման մը ընելու համար։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 4 Մայիս		
Օսմ. Քօնսոլիտէ Միաց.	Օ.Ո.	95 24
Ամէնէն բարձր գին	»	95 26
Ամէնէն վար գին	»	95 23
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	132 25
Ամէնէն բարձր գին	»	132 37
Ամէնէն վար գին	»	132 25
ԲԱՑՈՒՄ 4 Մայիս		
Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացն	Ք.Կ.	95 23
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	132 25
Շիրքէթի Խայրիէ		30 —
Օսմանիէ		— —
Ռէժի		16 30
Օսմ. Պանքա		— —
Յունական Պանքա		434 —
Տէրքօս		251 50
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3 95
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		7 20
» ժուիսանս		2 40
» պարտաթուղթ		488 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ		512 50
Թրանսվալ		93 —
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		311 50
« » « Բ		268 75
Լավրիոն		43 50
Անատոլըի երկթ. բաժնեթուղթ		13 42
» » պարտաթղթ.		522 —
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	— —
» » » չէք	»	109 25
Բարիզ » »	Ֆր.	22 97½
» » » չէք	»	— —
Պէրլին ամառկոս չէք	մարք	18 68
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21 94
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87 14
Անգլիական ոսկի	»	109 34
Բոլ Էմբէրիալ	»	90 10
Քրիմիգ	»	51 08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 04
Մէթալիք	«	— —
Ռուսլի Թղթադրամ	Օ.Ո.	8 59

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՐԱ, 16 Մայիս		
Անգլիական Քօնսոլիտէ		90 18
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	87 18
	գոց.	87 12
Օսմանեան Պանքա		14 12
Ռուսական 1888–1889		88 50
Հելլենական 5 %		50 25
» Մօնօբոլ		52 —
Պուլկարական 1892		99 50
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		104 63
Ճապոնական %		88 —
Թրանսվալ		3 68
Չէրթըրտ		1 93
Փոխանակագիր		25 31¼
ՓԱՐԻԶ, 17 Մայիս		
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99 30
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. ղչ.	88 55
	գոց. »	88 57
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	605 —
Օսմանիէ	»	— —
Ռումէլի երկաթուղի	»	134 25
Օսմ. մաքսատուն	»	484 —
Օսմ. Ռէժի	»	387 —
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	504 —
Քրէտի Լիոնէ գուբոնը կտ.	»	1112 —
Իտալական Ռանթ	»	106 22
Սպանիական արտաքին	»	91 52
Աւստրիական	»	106 22
Թրանսվալ	»	95 50
Ռուսական 4 % 1901	»	99 40
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 185
Դրամագլուխ	»	— —
ՎԻԷՆՆԱ, 17 Մայիս		
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240 40
Ռումէլի երկաթուղի	»	143 25
Օսմ. Ռէժի	»	— —
ՊԷՐԼԻՆ, 17 Մայիս		
Միացեալ պարտաթուղթ	ֆր.	88 30
Ռումէլի երկաթուղի	»	135 50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	104 40
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 350
ՊՐԻՒՍԷԼ, 16 Մայիս		
Օսմ. միացեալ պարտք		— —
Ռումէլի երկաթուղի		— —

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Մասնաւոր երթեւեկութիւն կառաբարձ շոգենաւերու
ՉԸՂՉՈՒԱԾ ՍԱԿԱԳԻՆՈՎ

Կարաւաններու, բեռերու, կառքերու, տօնատուներու համար՝ Վօսփորի զանազան նաւամատոյցներուն միջեւ։

Այս երթեւեկութիւնը տեղի պիտի ունենայ շաբթը երկու անգամ, երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը, ապրիլ 21/4 հինգշաբթի օրէն սկսեալ, հետեւեալ ժամանակացոյցին համաձայն.

ԵՐԹ	ժ.վ.	ԴԱՐՁ	ժ.վ.
Սիրքէճի մկ.	2 30	Մէզարպ. մկ.	10 —
Գապաթաշ	2 40	Քիրէճպուրն.	10 10
Սկիւտար	2 50	Պէյքօզ	10 20
Պէյլէրպէյի	3 10	Էմիրկեան	10 40
Չէնկէլքէօյ	3 20	Ա. Հիսար	10 55
Արնաւուտքէօյ	3 35	Պեպէք	11 05
Պեպէք	3 45	Սկիւտար	11 30
Գանտիլլի	3 55	Գապաթաշ	11 40
Ա. Հիսար	4 05	Սիրքէճի ժ.	11 50
Էմիրկեան	4 15		
Գանլըճա	4 25		
Եէնիքէօյ	4 40		
Պէյքօզ	4 55		
Քիրէճպուրն.	5 05		
Մէզարպուրն. ժ.	5 15		

Ծանօթ.—Կառքերու եւ սայլերու փոխադրութիւնը միայն պիտի կատարուի Սիրքէճի, Գապաթաշի, Սկիւտարի, Պէյքօզի եւ Քիրէճպուրնու նաւամատոյցներուն միջեւ։

ՄԻՕՐԻՆԱԿ ՍԱԿԱԳԻՆ
ԱՄԷՆ ՆԱՒԱՄԱՏՈՅՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

(Մէնզիլին 19 ղրուշն)	ղչ. փր.
Քուբէ, լանտօ եւ երկու ձիով կառք	20
Քուբէ եւ մէկ ձիով կառք	15
Բեռնաւորուած սայլ	30
Զբեռնաւորուած սայլ	20
Բեռնաւորուած ձի	10
Ձի, եզ, կով, ջորի, գոմէշ եւլն.	5
Ուղտ	15
Հորթ	3
Բեռնաւորուած էշ	5
Զբեռնաւորուած էշ	3
Ոչխար, գառնուկ	0 20
Շուն	2
Բեռնակիրի բեռ	2

Մեծ ծաւալով կարասիներու համար, ինչպէս դզալակ, դաշնակ, եւլն., որոնք քանի մը բեռնակիրով կը փոխադրուին, իւրաքանչիւր բեռնակրի բեռի համար 2 ղրուշ պիտի տանուի։ 5—10

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 31 Յունուար 1905

ՊԱՀԱՆՋՔ	Օսմ. ոսկի		ՊԱՐՏՔ	Օսմ. ոսկի	
Բաժնիք չգանձուած	5,500,000	—	Դրամագլուխ	11,000,000	—
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	2,717,669	75	Պանքատմունք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս եւ ի մասնաճիւղս	1,299,804	—
Պետական արժէթուղթք	1,674,833	81	Վճարելի փոխանակիրք	2,625,991	67
Զանազան արժէթուղթք	3,085,063	69	Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պահանջողք	1,245,715	62
Գանձելի փոխանակագիրք	2,135,975	48	Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	9,327,086	43
Ընթացիկ հաշիւք Կայս. Գանձուն— պարտականք	2,294,866	88	Վճարելի շահաբաժինք	5,567	35
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պարտականք	3,310,057	41	Կանոնական պահեստ	888,475	83
Փոխատուութիւնք արժէթղթոց եւ վաճառաց	5,994,755	48	Զանազանք	650,597	84
Անշարժ եւ շարժուն գոյք	281,439	60			
Զանազանք	48,576	64			
Օ. Ո.	27,043,238	74	Օ. Ո.	27,043,238	74

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ համարաց

Տնօրէն
Ա. ՆԻԱՍ

Ընդհ. Տնօրէն
Ժ. ՏԷՖՖԷՍ

ԴԺՈՒԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆ
ՍՏԱՄՈՔՍԱՅԻ
Վայրկենապէս կը բուժուին
ՇԱՆՏՐՈՆԻ "ԿՈՒԹ ՏԷ ԲՈՆ„ՈՎ

Ազդեցիկ ըմպելի
ՄՐՑԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ԲՈՒԼԷՐԻՆԻ ԵՒ ԹԱՆՁՐԻ
Բարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, եւ բոլոր դեղարանները

ՏՈՔԹ. ԷՇՐԷՖ ՊԷՅԻ
ՑՕԴԱՑԱՒԻ ԽԱՐԱՆՆԵՐԸ

«Մլ—Զիլէ», մէջքի ցաւ ու թուլութիւն եւայլն, այս խարանին շնորհիւ կը բուժուին. Նորէն չկրկնուելու առաւելութիւն ալ ունի, եւ օտարներ կը գործածեն. Կրակին բռնելով լաւ մը տաքցնելէ յետոյ ցաւած տեղը փակցնելու է խարանը, չորս օր վրան պահելով. Ցիլիքով խարաններուն կեդրոնական մթերանոցը կը գտնուի Սկիւտար, Ունճիլար փողոցը հաստատուած Մանոլաքի էֆ. Զախարոպուլոյի դեղարանը. Գաւառներէն եկած յանձնարարութիւնները օրը օրին կը կատարուին եւ թղթատուն կը յանձնուին. Կը գտնուի նաեւ հետեւեալ դեղարաններուն մէջ, Սպարթալեան Դրան մօտ Մերճանի խօջայի Թիւ 1 դեղարանը, Լոնի Ալի Փաշա՝ Գրիգոր Սապթոյի էֆ.ի դեղարանը, Սորմաքեանէ պաղը՝ Նիսիմ էֆ.ի դեղարանը, եւ Երէնքիւղի մէջ Գորկերին էֆ.ի դեղարանը, Պէյլէրպէյ Թրամաշէլին քայլարոնց անդամատար Սանի էֆ.ի խանութը. Հատը 5 ղրուշ. Հարիւրին զոռն զեղչ մեծաքանակ յանձնարարութեանց համար. 4—10

ԲԱՂՁԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, աղքատ, վատոյժ, հիւանդկոտ տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, թմբլիկ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել. Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ եւ կորովի զաւակներու արժանանալու եւ զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր աղոյ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին. Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր եւ բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով սնուցանել զայն.

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը եւ քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար ու կը կայտառնար. Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ո եւ է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով եւ չարութիւններ ընելով ու զօրանալ.

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու եւ քաջողջ երիտասարդներ եղան. Հետեւաբար էր սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով մեծցնեն իրենց զաւակները.

Բարիզ Գօնսարարթ փողոց Թ. 17
ՍԱՐԿՈՒԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ եւ գաւառներու մեծ դեղարաններու ու գեղի մթերանոցներուն մէջ.

61 13—26

Khedivial Mail Line
(Քէտիվիէլ Մէյլ Լայն)
Շոգենաւային Ընկերութ.

Շաբաթական ամենէն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ.

Իսմայիլիա շոգենաւը, նաւապետ Կոթթէնշի, յառաջիկայ երկուշաբթի, 23 մայիս 1905, (Ը. Ն.) ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր եւ Պիրէոն.

Աղեքսանդրիա կը ժամանէ չորեքշաբթ առաւօտ. իսկ Աղեքսանդրիայէն Պոլիս ճամբորդող շոգենաւեր կը ժամանեն ամէն կիրակի, կէս օրէն ետքը ժամը 4ին (Ը. Ն.).

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մեյմէնէթի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Մայիս 22ին Անատոլի, Սեւ ծովէն, Պիանեո, Անվերսէն հոս ժամանեց.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մայիս 23ին Անատոլի, ուղ. Մարսիլիա.

Ա. կարգ	Բարիզի համար	200	ֆր.	
»	» Մարսիլիոյ	»	160	»
Բ.	» Բարիզի	»	150	»
»	» Մարսիլիոյ	»	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ.

15 38—50 Փ. ՌԸՖՈՒԼ

ԷՅԹՈՒՏՍ ԲԱԹԷՆԹ
ԻՆՎԷՆՍԻՊԼ ՄԷՅԾՍ

ՕՍՄ. ԳԱՆՁԱՑԻ ՆԱԽԿԻՆ ՏՆՕՐԷՆ
ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹԻ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ՝
Ուղղուած Զէյթուս Բաթէնթ եւն Լիֆ Ընկերութեան

Պարոններ,

Մեծ հաճոյքով ձեզ կը ծանուցանեմ թէ Օսմ. Կայս. Պանքային մէջ հաստատած ձեր դրամարկղի սենեակները կատարելապէս գոհ թողուցած են մեզ: Կրնամ ըսել թէ այն ճարտարութիւնը որով հաստատուած են այդ դրամարկղի սենեակները, համապատասխանած են սեղանաւորական այդքան մեծ հաստատութեան մը պէտքերուն:

ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ
Ալալէմճի խան, Պոլիս

Հայթայթիչ Օսմ. Կայս. Պանքայի դրամարկղի սենեակներ կազմակերպող գործակալութիւններ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ Բերայի մէջ, մասնաճիւղեր Սքիւպի եւ Մանաստըրի մէջ:

ՅՈՍԹ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
ԲԱՐՁՐ. ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԻՆ

Մեքենայի ամէնէն մեծ յանձնարարութիւնը որ եղած ըլլայ կառավարութեան մը, Ընկերութեան մը կամ անհատական Տան մը կողմէ, այն յանձնարարութիւնն է որ Յոսթ Թայփրայթըր Քըմփընիի եղած ու Հնդկաստանի կառավարութեան յանձնուած է: Երրորդ անգամ ըլլալով, Բրիտանական կառավարութիւնը 150 ՄԵՔԵՆԱՅԻ յանձնարարութիւն կուտայ Յոսթ Թայփրայթըր Քըմփընիի, ինչ որ մինչեւ հիմա տրուած չէ ԲՆԱՒ: Ասիկա անվիճելիօրէն ցոյց կուտայ թէ

Յոսթ գրելու լաւագոյն մեքենան է.
Արեւելքի համար Գործակալ
ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ

Պոլիս, Ալալէմճի խան, Մէյտանճըգ փողոց: 32 44—48

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՔԱՌԼԸՄԱՆ
ԲԵՐԱ, ՍԵՆԹ-ԱՆԹՈՒԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ԴԻՄԱՑ

ԱՅՍՕՐՈՒԸՆԷ ՍԿՍԵԱԼ ԱՄԷՆ ՕՐ
ՃՈԽ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՂԱՆԱԿԻՍ ԱՄԷՆ ՆՈՐՈՅԹՆԵՐՈՒՆ
ԲԱՑԱՌՁԱԿԱՊԷՍ ԶԵՂՋՈՒԱԾ ԳԻՆԵՐՈՎ

ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՄԱՑ ՅԱՏՈՒԿ
Պլուզներ, Ժիւբոններ, Հովանոցներ եւն. եւն.
ՕՔՔԱԶԻՈՆ! ՍՕԼՏ! ՔՈՒԲՕՆ! 4—15

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 դեկտեմբերին	ֆր.	217,206,050
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	»	83,303,250
Վճարումներ՝ բանթ վիամէրներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերագնումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	»	488,726,400
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	»	44,751,575

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ Ալեքսիատի խան եւ Մէյմէնէթլի խան, թիւ 8.

ԲԱԹՐԻՈԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.	ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ին ՀԻՄՆՈՒԱԾ	1821ին ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի	ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ2,000 ,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴ. Ե ՀՐԴԵՀԻ
5 Ընդհանուր գործակալ ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմճի խան, Պոլիս 42—48

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ ապրանքներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սատրյէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով:

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667	ֆր.
Ապահովութեան գումար	142,585,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	314,768,000	»
1901 տարւոյն մէջ ընդունուած ապահովագիրն ու տոկոս	56,585,800	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա.
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 11 43—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ
Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ.
1905 մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ
ՔՕՆԻԱ-ԷՐԷԿԼԻ-ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ		622
		Առաջ. Ա. Ճմբ.
Կայարան		Առաւ.
Գօնիա	մեկ.	11 —
Գօչին խան		11 31
Չումրա		12 15
Արըգ Էօրէն		12 43
Մանտասուն		1 12
Գարաման	ժամ.	1 43
	մեկ.	1 58
Սիտրօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Ալաճա		3 50
Էրէյլի	ժամ.	4 15
	մեկ.	4 35
Պուլկուրլու ժամ.	երեկ.	4 50

ԴԱՐՁ		621
		Առաջ. Ա. Ճմբ.
Կայարան		Իրիկ.
Պուլկուրլու	մեկ.	5 5
Էրէյլի	ժամ.	5 23
	մեկ.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ		8 31
Սիտրօվա		9 13
Գարաման	ժամ.	9 37
	մեկ.	9 52
Մանտասուն		10 25
Արըգ Էօրէն		10 54
Չումրա		11 30
Գօչին խան		12 6
Գօնիա ժամ.	երեկ.	12 35

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNAR
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	569
Սաքսոնիա	13900	Փաննոնիա	4341
Լուքանիա	12950	Վէնէցիա	3239
Քամփանիա	12950	Փավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիպրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2508
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	218
Աւրանիա	7269	Տէսփաչէրք	16

Դիմել առ 21—50
ՃՈԼԻ Ա ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց: 14

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՊԱԼՔԱՆ
ՌՈՒՆՋՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար	ֆրանք	9,500,000
Դրամագլուխ եւ պահեստ 17 վերապահովագրող Ընկերութեանց իր գործոց բաժնեկից	»	142,750,000

Ցվերջ դեկտեմբեր 1904ի կատարուած ապահովագրութիւններ
ֆրանք 1,618,000,000
Վնասներու համար վճարած մինչեւ 31 դեկտեմբեր 1904
ֆրանք 32,000,000

Պալքան Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի, ծովային փոխադրութեանց, կեանքի եւ արկածներու դէմ, խիստ դիւրամատչելի պայմաններով:

Ուղղակի գործակալութիւններ նոյն երաշխաւորութեան գրասենեակներ ամբողջ Եւրոպիոյ, Եգիպտոսի եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց մէջ:

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

Գրէտի Լիոնէ, Բարիզ, Կ. Պոլիս, Իզմիր, Տէօյչէ Պանք, Պէրլին, Համպուրկ, Անկլօ Աւստրալեա, Պանք-Լոնտոն, Վիէննա, Պուքարէշտ, Պանք Նասիօնալ, Գիւլկոր-Պանք տը Բուլկարիա-Սոֆիա, Անկլօ Էճիբչըն Պանք, Աղեքսանդրիա:

Գործակալութիւններ Կ. Պոլսոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ:

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
31 16—50 Թահթալբաշ խան, Ղալաթիա

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳՇԻԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գամօ	1497	Կոգօ	1011	Մալֆօ	724	Րոզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գոնկօ	2906	Կրոտօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գոլսօ	895	Հիրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սէբ.ո	1735
Արիոսթօ	2277	Ֆէստօ	4311	Հիտալկօ	1581	Մէրքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Բասսանօ	1822	Տոմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սորէնթօ	1203
Բորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	3600	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Բրավօ	1076	Տրագօ	1718	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	24.9	Թ. Ուիլսըն	1546
Բրինօ	841	Տիտամօ	584	Իակօ	2354	Ներօ	1033	Թորբէօ	3327
Բուֆֆալօ	4481	Էկօ	2464	Իտահօ	5140	Օթէլլօ	41.0	Թոլէտօ	1470
Քէլլօ	1871	Էլտորատօ	1510	Ժասնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թուրբինօ	487
Գալիբսօ	1837	Էրգօ	1841	Ջիւսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Քովնօ	1700	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Զիրքա	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րէլլօն	2229	Վոլթուրնօ	2396
Ծէսքօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէպանթօ	2272	Րինալտօ	1663	Ուիլսօ	1350
Ֆլէօ	2697	Գալիլէօ	3069	Լիվոռնօ	1843	Րոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլորատօ	4535	Գիկանօ	1243	Լորէնցօ	3191	Րոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են:
Սաքֆօ շոգենաւը, նաւապետ Հօրնզէյըլ:
Ալիքքօ շոգենաւը, նաւապետ Ռէյլըր:
Օսրիա շոգենաւը, նաւապետ Հէգ, որ ի վերջոյ պիտի բեռնաւորէ Իզմիրի համար եւ Թիւթիէր նաւահանգիստը:

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին:
Սիսկոօ շոգենաւը, նաւապետ Ռէյնըր, մայիս 23ին:
Սիքիօ շոգենաւը, նաւապետ Սթըրթ, յունիս 2ին:
Թայլօ շոգենաւը, նաւապետ Թարն, յունիս 15ին:

Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միւմէթ խան, Ղալաթիա 10 43—50

C^{IE} RUSSE
Navigation a Vapeur et ae Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Մայիս

Գշ. 3]16 Իզմիր, Պիրէոն, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին. Հաղորդակցութիւն Բոր-Սայիտ ու Սուրիոյ նաւահանգիստներու հետ:

Գշ. 3]16 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կերասոնտ, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում. միջօրէէն առաջ ժամը 10ին.

Դշ. 4]17 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին.

Եշ. 5]18 Օտեսա ժամը 10ին. Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս, Խրիմ-Ազով, Օտեսա-Խերսոն, Օտեսա-Նիքոլայեվ գիծերու շոգենաւերուն հետ:

Եշ. 5]18 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին.

Ուր. 6]19 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին.

Շբ. 7]20 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին. 23—50

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիրճինեան	10500	Ֆլորիտա	3500
Բոհեմեան	10500	Ֆօրիշիեան	3500
Պէսարեպեան	10500	Սերբեան	3000
Լէնքասթրիեան	9000	Ալճէրիեան	3500
Տալմաշիեա	9000	Արապեան	3500
Գ. լօնեան	8000	Աթէնեան	2500
Քօրինթեան	8000	Անատոլեան	2500
Քասթիլեան	8000	Ալզաշեան	250
Մեքսիքեան	8000	Լէվանթեան	2000
Ֆլորիտեան	3700	Մըրսօ	90
Վ. լըօնեան	3700	Օբօրթօ	80
Ալպանեան	3700	Լէպանթ	8
Մալթեան	3500		

Ապրանքներ առնելու եւ տալու համար իրենց աշխատաւորները ունին եւ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգները գրելու շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
13 40—50 մաքսատան դիմաց

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ
Երթեւեկութիւն կառախմբերու 1905 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ.44 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԵՐԹ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ.46 խառն Իրկն. ժ. վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ.41 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԴԱՐՁ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ.43 խառն Իրկն. ժ. վ.
11 15	7 58	մկն.	Քարաքէօյ Կամուր	ժմն.	3 52	12 15
11 35	8 18	ժմն.	Հայտար Փաշա	մկն.	3 32	11 55
12 —	8 30	մկն.		ժմն.	3 22	11 21
1 5	9 28	ժմն.	Բէնտիք	մկն.	2 13	10 12
1 19	9 52	մկն.		ժմն.	2 —	9 52
1 41	10 17	»	Թուզլա	»	1 40	9 30
2 3	10 42	»	Կէյպզէ	»	1 18	9 9
2 27	11 4	»	Տիլ Իսքէլէսի	»	12 48	8 35
2 39	11 15	»	Թավշանճըլ	»	12 34	8 24
3 —	11 36	»	Հէրէքէ	»	12 23	8 12
3 21	11 56	»	Եարըմճա	»	11 56	7 43
3 35	12 9	»	Թիւթիւն Չիֆթլիք	»	11 44	7 30
3 47	12 23	»	Տէրինճէ	»	11 33	7 19
4 2	12 37	ժմն.	Իզմիտ	մկն.	11 15	7 3
4 21	— —	մկն.		ժմն.	— —	6 38
5 1		»	Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»		6 2
5 34		»	Սափանճա	»		5 32
6 1		»	Ճամիօբէ	»		5 14
6 48		»	Կէյվէ	»		4 18
7 14		»	Աք-Հիսար	»		3 52
7 49		»	Մէքէճէ	»		3 23
8 19		»	Լէֆքէ	»		2 49
8 57		»	Վէզիր-Խան	»		2 11
9 0		ժմն.	Պիլէճիք	մկն.		1 30
9 55		մկն.		ժմն.		1 20
1 5		»	Քարաքէօյ	»		12 30
1 49		»	Պօզէիւք	»		11 54
2 42		»	Ին Էօնիւ	»		11 17
1 9		»	Չուքուր Հիսար	»		10 44
1 44		ժմն.	Էսկի Շէհր	մկն.		10 5
երկ.						առ.

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 223 խառն Առաւ. ժ. վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն. ժ. վ.
10 25	մկն.	Էսկի-Շէհիր	ժմն.	1 25
11 7	»	Կէօքճէ Քըսըք	»	12 45
12 5	»	Սաղընճը Պունար	»	12 3
12 59	»	Ալայունթ	»	11 7
1 41	»	Չէքիւրլէր	»	10 23
2 41	»	Տէօյէր	»	9 35
3 10	»	Իհսանիյէ	»	8 50
8 34	»	Համամ	»	8 23
3 44	»	Կազլըկէօլ Համամ	»	8 14
4 31	»	Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7 43
5 11	»	Կէօյիւք Չօպանլար	»	6 50
6 6	»	Չայ	»	6 3
6 51	»	Իսհագլը	»	5 10
7 15	»	Եաւուխան	»	4 45
7 46	»	Աք Շէհիր	»	4 23
8 18	»	Աղարի քէօյ	»	3 43
9 —	»	Ջաւուշճը քէօյ	»	3 5
9 33	»	Իլկին	»	2 33
10 25	»	ընըն-Խանը	»	1 39
11 20	»	էրայ-Ինի	»	12 57
11 52	»	Մէյտան	»	12 17
12 52	»	Պունար-Պաշը	»	11 12
1 30	ժմն.	Գոնիա	մկն.	10 30
երկն.				առ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առաւ. ժ. վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկն. ժ. վ.
12 —	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն.	10 —
12 44	»	Աք Պունար	»	9 18
1 24	»	Ալբիւ Քէօյ	»	8 46
2 4	»	Պէյլիք Ախուր	»	7 58
3 9	»	Սարիքէօյ	»	7 1
3 58	»	Պիչէր	»	6 4
4 35	»	Սազիլէր	»	5 27
5 9	»	Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5 —
6 3	»	Պոլաթլը	»	4 16
7 21	»	Մալը Քէօյ	»	2 49
8 15	»	Սինճան Քէօյ	»	1 47
9 —	ժմն.	Էնկիւրի	մկն.	1 —
երկն.				առ.

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.321 խառն Առաւ. ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրկն. ժ. վ.
1 5	11 15	մկն. Ալայունթ ժմն.	12 30	10 35
1 25	11 35	ժմն. Քէօթահիա մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 426 Խառն Առաւ. ժ. վ.	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. Խառն Իրիկն. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 425 Խառն Իրիկն ժ. վ.	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. Խառն Առաւ. ժ. վ.
6 16		մկն. Ատա-Բազար ժմն.	4 54	
6 34		ժմն. Համիտիէ մկն.		